

PRITARTA

Ukmergės rajono savivaldybės mero
2025 m. birželio 16 d.
potvarkiu Nr. 9-344

PATVIRTINTA

Ukmergės vaikų lopšelio-darželio
„Žiogelis“ direktorės 2025 m.
rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-36

UKMERGĖS VAIKŲ LOPŠELIO-DARŽELIO „ŽIOGELIS“ 2025-2030 M. M. IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA „VESK, ŽIOGELI, Į KŪRYBOS ŠALI“

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

Duomenys apie įstaigą

Ukmergės vaikų lopšelis-darželis „Žiogelis“.

Lopšelio-darželio teisinė forma- viešas juridinis asmuo, savivaldybės biudžetinė įstaiga.

Lopšelio-darželio grupė-neformaliojo švietimo mokykla.

Lopšelio-darželio tipas- ikimokyklinio ugdymo mokykla.

Adresas: Bažnyčios g. 5, 20107 Ukmergė. El. p. direktore@ziogai.lt

Tinklapis: <https://www.ziogai.lt>

Ukmergės vaikų lopšelio-darželio „Žiogelis“ ikimokyklinio ugdymo programa (toliau – programa) parengta pagal Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. rugsėjo 4 d. įsakymu Nr. V-1142, patvirtintas Ikimokyklinio ugdymo programos gaires.

Požiūris į vaiką ir jo ugdymą(si)

Esame ikimokyklinio ugdymo mokykla – bendruomenė, kurioje kiekvienas jos narys dalijasi bendrais įsipareigojimais, nuolat mąsto apie tai, kas vyksta ugdymo procese bei yra įsipareigojęs, kad vaikas gautų kokybišką ugdymą. Naujas požiūris į vaiką, kaip unikalią asmenybę, turintį savo poreikius ir ugdymo(si) galimybes, verčia ugdytojus kitaip žvelgti ir į pačią vaikystę, kaip savaime vertingą žmogaus socialinio gyvenimo periodą. Įstaigos mokytojai vadovaujasi nuostata, jog vaikas turi gyventi čia ir dabar ir įgyti praktikos pasiruošti dalyvauti visuomenės gyvenime.

Ugdymą(si) grindžiančios vertybės

Vaikų ugdymas(is) grindžiamas požiūriu į vaiką ir jo ugdymą(si) sąlygotomis vertybėmis:

- vaiko orumu – kiekvieno vaiko nelygstamos vertės, autentiškumo, unikalumo pripažinimas ir puoselėjimas;

- vaiko gerove – vaikų gerovės pirmumo pripažinimas, puoselėjant vaiko saugumą, sveikatą, darną su savimi ir kultūrinę, socialinę bei fizinę aplinką;

- saviraiškos laisve – kiekvieno vaiko kūrybinio potencialo ir laisvės išreikšti save pripažinimas, palaikymas ir skatinimas;

- lygiaverčiu dalyvavimu – lygiavertėmis sąveikomis grindžiamo ugdymo(si) vertės pripažinimas, sudarant maksimalias sąlygas kiekvienam vaikui dalyvauti bendrame ugdymo(si) procese ir pašalinant ugdymo(si) kliūtis;

- lygiateisiškumu ir teisingumu – vienodų teisių augti ir ugdytis visiems pripažinimas, užtikrinant galimybes kiekvienam vaikui optimaliai vystyti ir reikšti savo potencines galias nepriklausomai nuo jo lyties, sveikatos, rasės, socialinės ir kultūrinės padėties. Minimizuojama atskirtis ir diskriminacija, atstovaujant vaikų teises įstaigoje ir už jos ribų;

- pagarba, tolerancija ir atvirumu įvairovei – atviros, pagarba, empatija ir tolerancija grindžiamos ugdymo(si) aplinkos kūrimas, pripažįstant įvairovę kaip vertybę ir sudarant sąlygas visiems vaikams sėkmingai dalyvauti, natūraliai priimant prigimtinius ir kultūrinius skirtumus;

- bendruomeniškumu, demokratija ir pilietiškumu – pagarba asmeniui grindžiamos demokratinės aplinkos kūrimas, priklausymo bendruomenei jausmo puoselėjimas, atsakomybės už save ir kitus ugdymas(is);

- kultūriniu tapatumu – pagarbos savo šalies kultūrai (gimtajai kalbai, etninei kultūrai, tautos istorijai) puoselėjimas, padedant vaikui išreikšti save kaip savo šalies kultūros dalyvį, kūrėją ir pozityviai priimti kitų kultūrų savitumus.

Vaikų poreikiai

Programa sukuria prielaidas užtikrinti pagrindinių, kiekvienam vaikui aktualių poreikių: žaidimo, saugumo, draugysčių, komunikavimo, pažinimo džiaugsmo, kūrybinės raiškos tenkinimą ir turtinimą (1 pav.).

Darželio aplinkoje vaikas kaupia socialinę patirtį, sprendžia išskylančias problemas, formuoja savo gebėjimus, atskleidžiami vaikų santykiai su įvairiais reiškiniais. Taip formuojama jų intelektualinių ir praktinių įgūdžių sistema.

Atliepiami ir tenkinami unikalūs kiekvieno vaiko poreikiai, tarp jų ir specialieji ugdymo(si) poreikiai bei atsirandantys dėl išskirtinių gebėjimų.

1pav.

Tėvų (globėjų) ir vietos bendruomenės poreikiai

Įstaiga puoselėja savo tradicijas ir yra atvira vietos bendruomenės poreikiams dalyvaudama renginiuose, šventėse, kūrybinėse popietėse... Tėvai ir mokytojai nuolat ieško naujų bendradarbiavimo formų, kartu rūpinasi vaikais, aptaria sėkmes ir nesėkmes, siekiant užtikrinti ugdymo(si) tęstinumą ir dermę, kuriant susitelkusių ir kartu besimokančią bendruomenę. Sąveika su tėvais (globėjais) grindžiama nuolatiniu individualių vaiko ugdymosi poreikių ir galimybių aptarimu, tinkamų ugdymosi pasiekimų bei pažangos vertinimo metodų parinkimu, dalijimusi informacija ir patirtimi apie vaiko ugdymą(si), daromą pažangą. Siekiama užtikrinti, kad tėvai (globėjai) aktyviai dalyvautų ugdymo procese, priimdami su vaiko ugdymu(si) susijusius sprendimus. Aktyviai

vykdomas tėvų švietimas ekologinio ugdymo tęstinumo klausimais: organizuojami pokalbiai, šventės, parodos, išvykos, projektai.

Kiekviena šeima turi skirtingus lūkesčius, tačiau daugelis poreikių yra bendri ir pasikartojantys: vaiko saugumas ir gerovė, informacija apie vaiko ugdymą ir raidą, įsitraukimas į ugdymo procesą, lankstumas ir praktinė pagalba, konsultacijos.

Bendradarbiavimą su ugdytinių tėvais grindžiame pozityviomis nuostatomis: tarpusavio pasitikėjimu ir konfidencialumu, pagarba šeimos vaidmeniui ugdant šiuolaikinį vaiką, įsiklausymu į vienas kito poreikius ir interesus.

Regiono ypatumai

Ukmergė – kruopščiai tvarkomas ir sparčiai modernėjantis miestas vaizdingoje gamtinėje aplinkoje. Mažieji ukmergiečiai turi galimybę lankyti miesto parką, vaikų biblioteką, senamiestį, kuriame gausu įvairių skulptūrų ir meno dirbinių, piliakalnį, kuris itin patrauklus vaikams dėl jį juosiančio originaliai apšviesto serpantininio tako. Plečiant vaikų pažinimą su gamta bei etno kultūra, vaikai aplanko netoliese įstaigos esančią didingą bažnyčią, kraštotyros muziejų, grožisi netoliese čiurlenančiu Vilkmargelės upeliu, per miestą tekančia Šventosios upe.

Mokyklos savitumas

Ukmergės vaikų lopšelis - darželis „Žiogelis“ - tai šiuolaikiška, inovatyvi, naujoves įgyvendinanti įstaiga, įkurtas 1973 m. gruodžio 1 d., joje veikia 11 ugdymo(si) grupių.

Darželyje užtikrinamas sveikas ir ekologiškas vaikų maitinimas. Šios paslaugos teikimas stipriai įtakoja ugdymo(si) procesą, todėl šiuo metu mažais žingsneliais žengiame ekologiško darželio link. Nuosekliai ugdomas mažųjų ukmergiečių įprotis kuo daugiau veikti lauke, jie mokomi darnaus sugyvenimo su supančia aplinka, stebėdami ir eksperimentuodami įgyja gebėjimų tausoti visa kas gyva, grūdinama ir stiprinama vaikų sveikata.

Esame įvertinti ir plačiai žinomi visoje respublikoje, skleidžiant ekologijos ir tvarumo idėjas. Keičiasi ir pildosi edukacinės aplinkos tiek viduje, tiek lauko teritorijoje: daug priemonių, kurios yra pagamintos iš tvarių medžiagų. Aplinkos orientuotos į vaiko patirtinį ugdymą - tai yra viena iš prioritetinių ugdymo(si) sričių, kuri nuolat plėtojama. Patirtinis vaiko ugdymas yra vaiko ir pedagogo, vaiko su vaiku, vaiko ir aplinkos sąveikos rezultatas. Visa tai, kas pastebėta ir patirta lauke, apibendrinama ir praplečiama ugdymo(si) grupėse, pasitelkiant įvairias priemones ir kontekstus. Ugdymo procesas praturtinamas įvairiomis edukacijomis: išvykomis į EKO ūkius, susitikimais su žymiais žmonėmis.

Vidaus ir išorės aplinkoje (koridoriuose, valgykloje, vaikų rūbinėlėse...) matomi tvarumo pavyzdžiai, prie kurių kūrimo aktyviai prisideda visa bendruomenė. Tvarumo pokyčiai tampa įprasta įstaigos gyvenimo dalimi.

II SKYRIUS IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

Ikimokyklinio ugdymo programos turinys atnaujintas vadovaujantis principais, užtikrinančiais ugdymo(si) kryptingumą, integralumą, veiksmingas ugdomasias sąveikas ir ugdymo(si) kokybę. Šių principų laikomasi įgyvendinant ugdymo(si) sričių turinį, organizuojant ugdymo(si) procesą, kuriant ugdymo(si) aplinkas, užtikrinant bendravimą ir bendradarbiavimą su tėvais (globėjais), vietos bendruomene, socialiniais partneriais.

1. Ugdymo(si) ir priežiūros vienovės principas. Ikimokyklinio ugdymo(si) procesui būdinga ugdymo(si) ir priežiūros vienovė. Kiekviena suplanuota ir nesuplanuota sąveika bei kasdienė rutina yra ugdanti, turtinanti vaiko patirtį. Ilgalais, nuolatinis, saugus vaiko emocinis ryšys su mokytoju sukuria prielaidas visavertei vaiko raidai ir ugdymui(si);

2. Vaiko raidos ir ugdymo(si) dermės principas. Ugdymo(si) procese atsižvelgiama į raidos nulemtą vaikų poreikių, patirties ir gebėjimų įvairovę ir skatinama visapusiška vaiko raida – fizinė, emocinė, socialinė, pažinimo, komunikavimo, meninės raiškos;

3. Žaismės principas. Žaismingumas yra viso ikimokyklinio vaikų ugdymo(si) pagrindinis bruožas, neatsiejama tyrinėjimo, eksperimentavimo, fantazavimo, kūrybos dalis, o žaidimas – svarbiausia savarankiška vaiko veikla;

4. Sociokultūrinio kryptingumo principas. Ugdymas(is) yra grindžiamas žmogiškosiomis, tautinėmis ir pilietinėmis vertybėmis, padedančiomis vaikams įsitraukti į supančią kultūrinę aplinką ir didinančiomis atvirumą kultūrinei bei kalbinei įvairovei;

5. Integralumo principas. Siekiama visuminės vaikų raidos, užtikrinamas darnus visų pasiekimų sričių gebėjimų plėtojimas, ugdymo(si) sričių tarpusavio ryšiai, vidinės turinio sąsajos kiekvienoje ugdymo(si) srityje, vaikų veiklos integralumas;

6. Įtraukties principas. Sudaromos sąlygos kiekvienam vaikui ugdytis, plėtoti savo galias, gauti reikiamą pagalbą, patirti sėkmę, atsižvelgiant į ugdymosi poreikių įvairovę;

7. Kontekstualumo principas. Vaikų ugdymas(is) vyksta estetiškuose, į veiklą įtraukiančiuose, vaikų iniciatyvoms atviruose artimiausios socialinės, kultūrinės, kalbinės ir gamtinės aplinkos kontekstuose, siekiama vaikų ugdymo(si) patirčių aktualumo, prasingumo;

8. Vaiko ir mokytojo bendro veikimo principas. Aplinkos, sąveikos, bendros prasmės kuriamos išiklausant ir atliepiant vaikų poreikius, interesus, iniciatyvas, nuomonę, drauge priimant sprendimus;

9. Lėtojo ugdymo(si), užtikrinančio gilų įsitraukimą, principas. Vaikai giliai išgyvena ir pajaučia kiekvieną *čia ir dabar* momentą, kai skiriama pakankamai laiko kasdienei rutinai, tyrinėjimo ar kūrybos procesui, nuostabai ir atradimo džiaugsmui;

10. Reflektyvaus ugdymo(si) principas. Mokytojas drauge su vaiku emocijomis ir veiksmais atspindi vaiko veikimo patirtis. Su vaikais drauge pagal jų gebėjimus apmąstomos vaikų emocijos, veiklos ir jų rezultatai, numatomas tolesnis veikimas. Mokytojai apsvarsto autentiškas vaikų patirtis, veiklos kokybę ir savo pedagoginių sprendimų poveikį vaikų ugdymui(si);

11. Šeimos ir mokyklos partnerystės principas. Mokykla ir šeima (globėjai) bendradarbiauja rengiant Programą, užtikrinant ugdymo(si) tęstinumą ir dermę, kuriant susitelkusią, kartu besimokančią bendruomenę. Tėvai ir mokyklos darbuotojai pasitiki vieni kitais ir veikia dėl vaikų interesų.

III. SKYRIUS

TIKSLAS, UŽDAVINIAI, UGDYMO(SI) REZULTATAI

Tikslas

Atsižvelgiant į vaikų prigimtines galias, patirtį, poreikius, šeimos ir bendruomenės susitarimus, kurti lanksčius edukacinius kontekstus, įgalinančius vaikus išsiugdyti pasitikėjimo, rūpinimosi savimi ir kitais, kultūrinio ir socialinio jautrumo, komunikavimo, lankstaus mąstymo, kūrybiškumo, darnios pasaulėžiūros bei mokėjimo mokytiis pradmenis.

Uždaviniai

1. Kurti lanksčius edukacinius kontekstus, atliepiančius vaikų prigimtines galias, patirtį, poreikius bei šeimos ir bendruomenės susitarimus, siekiant įtraukaus ir prasmingo ugdymo.

2. Formuoti darnią vaiko pasaulėžiūrą, integruojant tvarumo, ekologinio sąmoningumo ir atsakingo vartojimo nuostatas į ugdymo procesą bei kasdienę veiklą.

3. Stiprinti vaikų pasitikėjimą savimi per patirtinį mokymąsi, savarankiškumo ugdymą ir socialinių situacijų sprendimą, skatinant rūpinimosi savimi ir kitais įgūdžius.

4. Puoselėti kultūrinį ir socialinį jautrumą, skatinant vaikus pažinti ir gerbti skirtingas tradicijas, vertybes bei kurti darnius santykius su aplinka ir bendruomene.

5. Ugdyti kritinį ir kūrybinį mąstymą, suteikiant vaikams erdvę eksperimentuoti, tyrinėti, spręsti problemas ir atrasti naujus būdus pasauliui pažinti.

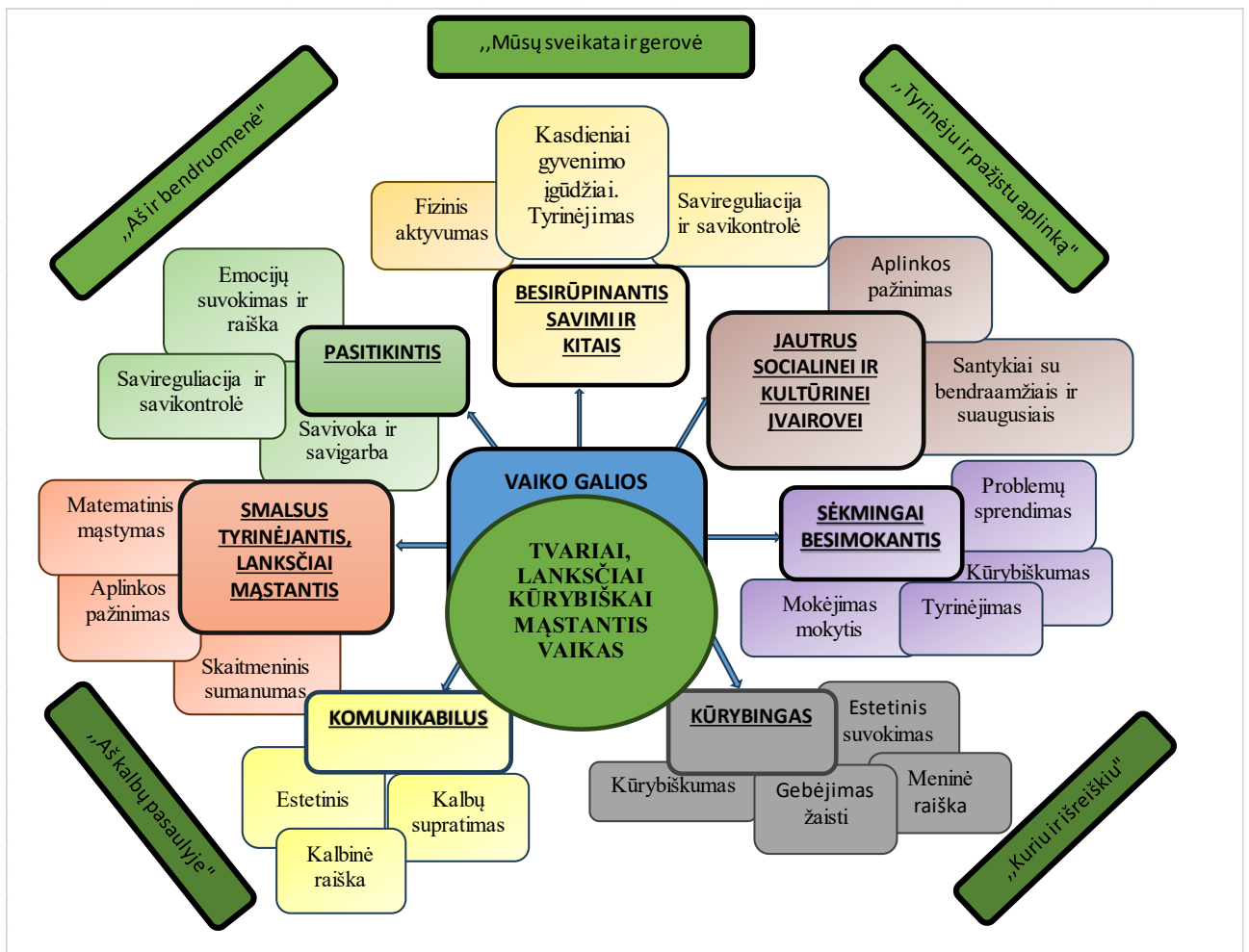
6. Lavinti komunikavimo lankstumą, sudarant sąlygas vaikams išreikšti savo mintis žodžiu, kūrybinėmis raiškos priemonėmis ir bendradarbiaujant su bendraamžiais bei suaugusiais.

7. Plėtoti mokėjimo mokytis pradmenis, padedant vaikams atrasti asmeninius mokymosi būdus, ugdant smalsumą, atkaklumą bei gebėjimą reflektuoti savo patirtį.

Programoje keliami uždaviniai padeda sukurti aplinką, kurioje vaikai jaučiasi įgalinti augti, tyrinėti ir kurti prasmingus ryšius su savimi, kitais ir supančiu pasauliu.

Ugdymo(si) rezultatai

Ikimokyklinio ugdymo(si) rezultatai yra pasiektas tikslas, įgyvendinti uždaviniai bei vaikų nuosekliai įgyjami ir plėtojami pasiekimai: vertybinės nuostatos, žinios bei supratimas ir gebėjimai. Ugdymosi pasiekimai suskirstyti į 18 pasiekimų sričių, kurių visuma laiduoja optimalią visų vaiko galių ūgtį.

(2 pav.) Pagal ugdymo organizavimo modelį sugrupuotos vaikų pasiekimų sritys

IV. SKYRIUS UGDYMO(SI) TURINYS, PROCESAS IR APLINKOS

Programoje ugdymo(si) turinys pateikiamas pagal tai, kokias vaiko galias ugdome. Siekiame 3-iojo ir 6-ojo žingsnio pasiekimų.

BESIRŪPINANTIS SAVIMI IR KITAIŠ		
Kasdienio gyvenimo įgūdžiai	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo gairės
<p><u>Vertybinių nuostata</u> Domisi, kas padeda augti sveikam ir saugiam.</p> <p><u>Esminiai gebėjimai</u> Esant galimybei renkasi sveikatai palankų maistą, savarankiškai pavalgo, pasirūpina savo kūno švara, prisideda prie aplinkos tvarkos palaikymo, rodo pradinius saugaus elgesio mokykloje įgūdžius, pasako, kaip saugiai elgtis gatvėje, buityje, gamtoje ir su nepažįstamais žmonėmis</p>	<p>1-3m.</p> <p style="text-align: center;"><u>3 žingsnis</u></p> <p>Suaugusiojo padedamas ruošia maistą: tepa, laužo, mirko. Pradeda tinkamai naudotis stalo įrankiais.</p> <p>Suaugusiojo padedamas naudojami tualetu, prausiasi ir šluostosi veidą, apsirengia ir nusirengia, apsiauna ir nusiauna batus. Padeda į vietą vieną kitą daiktą. Pradeda laikytis susitarimų ir saugiai elgtis lauko aikštelėse.</p> <p>3-6 m.</p> <p style="text-align: center;"><u>6 žingsnis</u></p> <p>Išvardija, ko reikia valgyti daugiau, o ko mažiau, kad augtų sveikas, pirmenybę teikia sveikatai palankiems maisto produktams. Valgo savarankiškai, tvarkingai.</p> <p>Taisyklingai plaunasi rankas.</p> <p>Atsižvelgdamas į tai, ar jam šilta, ar šalta, nusirengia ar apsirengia drabužius. Rūpinasi savo asmeniniais ir bendrais daiktais grupėje: padeda į vietą, saugo, sutvarko.</p> <p>Savarankiškai ar priminus laikosi sutartų saugaus elgesio taisyklių grupėje, kieme, išvykose. Paaiškina saugaus elgesio su nepažįstamais žmonėmis, buitinais prietaisais, aštriais daiktais ir sveikatai pavojingomis medžiagomis taisykles, įvardija aplinkoje esančias nesaugias vietas.</p> <p>Paaiškina, kad jo kūnas priklauso tik jam, sako „stop“, „ne“ reaguodamas į jo privatumą pažeidžiantį elgesį.</p> <p>Paaiškina, kokių profesijų žmonės gali padėti ištikus nelaimėi. Žino pagalbos telefono numerį.“</p> <p>https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/1kimokyklinio-</p>	<p>-su sveikatai palankiu maistu susipažįsta valgydami drauge su mokytoju ir kitais vaikais, girdėdami suaugusiųjų aiškinimus, žiūrinedami knygeles, korteles, piešinius;</p> <p>-matydami estetiškai patiektą, skleidžiantį šviežią kvapą maistą, jį skanaudami ir nuolat girdėdami vaisių, daržovių bei kitų maisto produktų pavadinimus, kaupia atitinkamą žodyną;</p> <p>-įvairių žaislų apščioje aplinkoje, grupėje įrengtoje „virtuvėlėje“ žaidžia maisto gaminimo žaidimus.</p> <p>-aiškinasi apie sveiko maisto naudą, sužino, ką valgyti yra naudingiau sveikatai;</p> <p>-tyrinėja sveiko maisto piramide;</p> <p>-dėlioja savo dienos meniu; -dėlioja mąstymo žemėlapius (sveika – nesveika), patys vieni kitiems argumentuotai aiškina, kuris maistas palankus sveikatai, o kuris – ne;</p> <p>-žaisdami imituoja maisto gaminimo procesus;</p> <p>-mokosi elgesio taisyklių prie stalo;</p> <p>-mokosi padengti stalą, siekdami estetinio įspūdžio;</p> <p>-vaidmenų žaidimų metu maitina lėles, serviruoja ir puošia stalą;</p> <p>-klausosi skaitomų tekstų ir pasakojimų apie tai, kodėl svarbu branginti ir</p>

	amžiaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf	<p>tausoti maistą, jo nešvaistyti, aiškinasi maisto produktų atsiradimo ant stalo kelią;</p> <p>-mokytojo padedami, mokosi atpažinti ženklus, kurie rodo, kad jų aktyviai judančiam kūnui reikia poilsio, kada jų nejudrioje būsenoje esančiam kūnui reikia judėjimo (sunku ramiai išsėdėti, sutelkti dėmesį į veiklą);</p> <p>-patys išbandydami sužino, kad aktyvi veikla padeda išlieti tiek patirtas malonias emocijas, tiek ir nerimą, įtampą.</p> <p>- atlikdami atsipalaidavimo, kvėpavimo pratimus, pajaučia, kaip jie nuramina tiek kūną, tiek ir emocijas ar sunkias mintis.</p>
Savireguliacija ir savikontrolė	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo gairės
<p><u>Vertybinė nuostata</u> Nusiteikęs valdyti dėmesį, emocijų raišką ir elgesį.</p> <p><u>Esminiai gebėjimai</u> Sutelkia dėmesį ir pastangas veiklai, dažniausiai laikosi tvarkos ir susitarimų, bendraudamas su kitais elgiasi mandagiai, stengiasi kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus, įsiaiškinęs geba nusiraminti.</p>	<p>1-3 m.</p> <p><u>3 žingsnis</u> Yra ramus ir rodo pasitenkinimą kasdiene tvarka bei ritualais. Jeigu kas nepatinka, nueina šalin, atsisako bendros veiklos, ieško suaugusiojo pagalbos. Žaisdamas kalba su savimi, kad sutelktų dėmesį, kontroliuotų veiksmus. Padedamas suaugusiojo įprastose kasdienėse situacijose valdo savo emocijų raišką ir elgesį. Pradeda laikytis jam suprantamų suaugusiojo prašymų ir bendrų susitarimų.</p>	<p>-padedami suaugusiojo, sekdami jo pavyzdžiu, bendraudami su kitais vaikais, įvaldo paprastus emocijų reguliavimo būdus: parodyti, atskleisti, išreikšti emocijas, kreiptis pagalbos, pasiguosti, leisti apkabinamam, nuraminamam, nukreipti dėmesį nuo stiprias emocijas sukėlusio įvykio ar objekto, pasitraukti iš įtampą keliančios situacijos;</p> <p>-bendraudami su kitais pritaiko tuos būdus, kuriuos patyrė, suprato ir perėmė iš suaugusiojo: nusišypsoti, pakalbinti, taikiai žaisti greta, mokosi dalintis, palaukti savo eilės (naudojant smėlio laikrodį, pasiimant kitą</p>

	<p>3-6 m.</p> <p><u>6 žingsnis</u></p> <p>Pats taiko įvairius nusiramino, atsipalaidavimo būdus, siūlo juos kitiems. Siekdamas tikslo, geba atidėti kai kurių norų patenkinimą. Bando susilaikyti nuo netinkamo elgesio provokuojančiose situacijose jas ignoruodamas; vienas ir kartu su kitais ieško taikių išeičių, kad neskaudintų kitų. Stengiasi suvaldyti savo pyktį, įniršį.</p> <p>Supranta susitarimų, taisyklių prasmę bei naudingumą ir dažniausiai savarankiškai jų laikosi. Lengvai priima dienos ritmo pasikeitimus.</p> <p>https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/1kimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf</p>	<p>žaislą ir kt.), atsižvelgti į kito prašymus.</p> <p>-patys pradeda valdyti savo emocijų raišką, jų intensyvumą, išbando skirtingus per įvairias veiklas sužinotus būdus (suskaičiuoti iki trijų, penkių, pasitraukti į ramybės zoną, pasiklausyti ramios muzikos, pasikalbėti ir išsiaiškinti ar kt.), padedančius nusiraminti, valdyti impulsus, taikiai išlieti emocijas, sutelkti pastangas tinkamam poelgiui.</p> <p>-pasikeitus dienos ritmui, įvykus netikėtam įvykiui, sulaukus netikėto kito vaiko reagavimo, mokytojo padedami vaikai mokosi valdyti pokyčių situacijoje kilusias neigiamas emocijas, kad pasijustų gerai (mokosi išvelgti gerąją pokyčių pusę, susitarti, prisiderinti);</p> <p>- sau kelia paprastus asmeninius ar veiklos tikslus ir jų siekia, susidūrę su kliūtimis, keičia veikimo ar elgesio būdus, atkakliai stengiasi jas įveikti, kreipiasi pagalbos ir ją Priima;</p> <p>- mokosi stabtelėti ir apmąstyti savo veiklą ar elgesį, kad pasirinktų tinkamiausius būdus.</p>
<p>Fizinis aktyvumas</p>	<p>Pasiekimų žingsniai</p>	<p>Ugdymo gairės</p>
<p><u>Vertybinė nuostata</u> Noriai juda, mėgsta judrią veiklą ir žaidimus.</p> <p><u>Esminiai gebėjimai</u> Tiksliai ir koordinuotai šliaužia, ropoja, eina,</p>	<p>1-3 m.</p> <p><u>3 žingsnis</u></p> <p>Pastovi ant vienos kojos (3–4 sekundes). Tikslingai skirtingu ritmu eina, apeina arba peržengia kliūtis, eina plačia (25–30 cm) linija. Bėga</p>	<p>-vaikščioti ir išlaikyti pusiausvyrą mokosi eidami sumažinto ploto paviršiumi, įveikdami kliūtis, lipdami į kalniuką. Judėdami laisvoje erdvėje,</p>

<p>bėga, lipa, išlaiko pusiausvyrą judėdamas, meta, gauda ir spiria kamuolį, spontaniškai ir tikslingai atlieka kasdienius veiksmus, kuriems būtina akių ir rankos koordinacija bei išlavėjusi smulkioji motorika, derina judesius poroje, grupėje šokdamas ar žaisdamas.</p>	<p>keisdamas kryptį, greitį, neprarasdamas pusiausvyros. Laikydamasis lipa ir nulipa laiptais pakaitiniu žingsniu. Nušoka nuo laiptelio, atsispirdamas abiem kojomis 1–2 kartus pašoka nuo žemės, peršoka liniją. Meta ir gauda kamuolį abiem rankomis, spiria kamuolį stovėdamas.</p> <p>Derina akies ir rankos, abiejų rankų, rankų ir kojų judesius: veria ant virvutės didelės sagas, užsega lipdukais batus, ridena kamuolį abiem rankomis arba pakaitomis dešine ir kaire ranka.</p> <p>3-6 m.</p> <p><u>6 žingsnis</u></p> <p>Ištvermingas, bėga ilgesnius atstumus. Bėga pristatomuoju ar pakaitiniu žingsniu. Šoka į toli, į aukštį. Žaisdamas laisvai koordinuotai juda, orientuojasi erdvėje. Dažniausiai vaikščioja, stovi, sėdi taisyklingai. Atpažįsta akivaizdžius ženklus, kurie rodo, kad jo kūnui reikia poilsio ar judėjimo.</p> <p>Veiksmus su smulkiais daiktais atlieka vikriai, tiksliai ir kruopščiai. Tiksliai valdo pieštuką ir žirkles ką nors piešdamas, kirpdamas. Kuria įvairias konstrukcijas, sudėtingus statinius.</p> <p>https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf</p>	<p>žaisdami judriuosius žaidimus, nuo greito ėjimo pereina prie bėgimo;</p> <ul style="list-style-type: none"> -suaugusiesiems žaidinant, instinktyvūs ir spontaniški judesiai darosi vis tikslingesni ir pasikartojantys; -„atranda“ savo ir kitų kūno dalis jas liesdami ir pajausdami prisilietimą; -palankioje erdvėje judėdamas pradeda jausti laiką – suvokia laiko trukmę, supranta judėjimo tempą, juda greitai arba lėtai, jaučia ritmą, instinktyviai šokinėja pagal tolygų ritmą; -žaidžia imitacinius kūrybinius judriuosius žaidimus, mėgdžioja gyvūnus; -atlieka vaikų jogą; -sėkmingai mokosi spalvų, kūno dalių ir pan. pavadinimų judriai judėdamas ir atlikdamas fizinės veiklas; -judriai imituoja mokytojo įvardijamas transporto priemones. <p>-siekiama padėti vaikams tyrinėti savo kūno judesių galimybes, plėtoti motorinius judesius, gerinti kūrybinį ir kritinį mąstymą, pasitikėjimą, ištvermę ir toleranciją;</p> <ul style="list-style-type: none"> -žaidžia su įvairaus dydžio ir sunkumo kamuoliais: ridenant, mėtant įvairiu atstumu, visa jėga ar panaudojant reikiamą jėgą tikslui pasiekti, gaudant; -naudodami judėjimą kaip įprastą veikseną, džiaugsmingai mokosi ir ugdo(si) kognityvinius,
---	--	---

		pažintinius, tyrinėjimo ir kt. įgūdžius.
KOMUNIKABILUS		
Kalbų supratimas	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo gairės
<p><u>Vertybinė nuostata</u> Domisi žodiniiais ir nežodiniiais komunikavimo būdais, yra nusiteikęs išklaudyti ir suprasti kitą.</p> <p><u>Esminiai gebėjimai</u> Klausosi ir supranta kitų kalbėjimą, įvairiomis formomis, būdais ir priemonėmis perteikiamas prasmės, amžių atitinkančius įvairaus pobūdžio tekstus.</p>	<p>1-3m.</p> <p style="text-align: center;"><u>3 žingsnis</u></p> <p>Trumpam susikaupia klausydamas suaugusiojo ar kitų vaikų; supranta ir reaguoja į dažnai vartojamus veiksmų ir ypatybių pavadinimus, 3–4 žodžių sakinius, klausimus, kurie prasideda žodžiais: „kas“, „ką“, „kur“, „kiek“, du vienas paskui kitą sekančius prašymus; greitai mokosi naujų žodžių. Reaguoja į išgirstus ritmo darinius, intonavimą, supranta kūno kalbą, mimiką, dažnai naudojamų gestų, simbolinių paveikslėlių, ženklų prasmę. Varto knygeles, skiria paveikslėlius nuo teksto, klausia, kas parašyta arba prašo paskaityti, geba sieti paveikslėliuose vaizduojamus objektus su konkrečiais aplinkos daiktais. Stengiasi išklaudyti trumpus skaitomus, pasakojamus ar dainuojamus tekstus, girdėto kūrinio prasmę atskleidžia vaidindamas, žaisdamas ar pasakydamas keletą žodžių.</p> <p>3-6m.</p> <p style="text-align: center;"><u>6 žingsnis</u></p> <p>Klausosi draugų ir savo kalbos įrašų; supranta pajuokavimus, dviprasmybes, erzinimus, dažnai girdimus frazeologizmus, humoro elementus, pradeda suprasti kai kurių žodžių ar frazių perkeltinę reikšmę; supranta keletą artimiausioje aplinkoje vartojamų kitos kalbos žodžių. Atpažįsta, kokie</p>	<p>-klausosi skaitomų sekamų kūrinėlių, kad klausosi parodo gestais, kūnu; -pašaukus vardu, sureaguoja: atsisuka, žiūri į akis; -pasakius daikto pavadinimą, jo ieško aplinkoje, parodo, kur yra; -kartoja garsų junginius, paprastus sakomus žodžius, atpažįsta jau girdėtus, besikartojančius pasakos veikėjų žodžius, taria kelis trumpus žodžius veiksmui, objektui įvardinti, norams išsakyti mimika, gestais atsako į suaugusiojo prašymą: gali reaguoti teigiamai arba neigiamai, reaguoja į vaikų kalbą; -klausosi skaitomų tekstų, deklamuojamų eilėraščių, bando atkartoti girdėtus žodžius, atpažįsta dažnai skaitomą tekstą; -suaugusiojo padedamas kartoja gerai žinomą tekstą; pasako keliais trumpais sakiniais apie tai kas patinka, ko nori, ką mato, girdi, kai pritrūksta žodžių parodo gestais, mimika atpažįsta matytus animacinius filmukus, pasakoja apie juos .</p> <p>-klausosi jau žinomų kūrinėlių, suklūsta išgirdęs jau girdėtą pasakojimą, aiškinasi nesuprantamą žodį; -domisi aplinkinių pokalbiais, pasakojimais; -išklauso draugą ir reaguoja į jo kalbą,</p>

	<p>integruoti raiškos būdai ir priemonės buvo panaudoti perteikiant jausmą, idėją ar mintį. Supranta, kad raštas yra sistema, turinti taisykles; suaugusiojo skaitomą tekstą knygoje seka akimis ar pirštu iš kairės į dešinę, iš viršaus į apačią; supranta, kad garsai ir raidės sudaro žodį, atpažįsta nuo kelių iki keliolikos abėcėlės raidžių; pradeda skirti paprastos garsinės sandaros žodžius sudarančius garsus, skiemenis. Domisi įvairiais rašytiniais tekštais, iš iliustracijų ir vieno kito atpažįstamo žodžio supranta jų siužetą; supranta jam skaitomų sudėtingesnių tekstų turinį, įvykių eigą, numato, kas tekste galėtų įvykti toliau.</p> <p>https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf</p>	<p>aiškina, pasakoja, ką girdėjęs, klausinėja, prašo pagalbos;</p> <ul style="list-style-type: none"> -išsako poreikius, pasakoja apie tai, kas buvo, aiškina, planuoja; -pasako savo bei kitų vardus, atsiliepia pašauktas vardu; komentuoja nuotraukas, paveikslėlius, iliustracijas; -vardija savo vardo bei kitų žodžių pirmus garsus; -kuria savo pasakojimus; -mėgdžioja įrašytos pasakos personažų kalbėjimą; -pasiklausęs pasakos samprotauja, pasako, kas patiko, kas ne; -dėliodamas akmenukus, pagaliukus bei kitas natūralias priemones, pasakoja kokio rezultato siekia; -veikdamas su natūralia gamtine medžiaga, savo kalboje naudoja daugiau jaustukų, ištiktukų; -komentuoja matomą paveikslą, kuria pasaką be galo, erziničius, mena mįsles, juokauja, žaidžia žodžiais; -pasakoja apie matytus filmukus, televizijos laidas, kompiuterinius žaidimus; -klausosi draugų ir savo kalbos įrašų, mįslių, erzinių, įvairių stilių tekstų, pajuokavimų, išgirsta žodžius, kurie panašiai skamba, bet turi skirtingą reikšmę, išgirsta pirmą, paskutinį ir žodžio viduryje esančius garsus; -kalba vartodamas vaizdingus žodžius (sinonimus, antonimus ir kt.), naudoja technologinius terminus
--	---	---

		(mikrofonas, pelė, klaviatūra ir kt.); -garsiai svarsto savo planuojamos veiklos eigą, praneša apie tai draugui, grupei draugų, visai grupei; - pasakoja apie savo svajones, norus; -girdėtų kūrybinių elementus vartoja pokalbiuose, erzinimuose; -pagal taisykles kalbasi telefonu; -nusako, paaiškina draugui žaidimo, veiklos taisykles.
Kalbinė raiška	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo gairės
<p><u>Vertybinių nuostatų</u> Nusiteikęs kalba ir kitomis komunikavimo priemonėmis bendrauti su kitais, išreikšti savo patirtį, jausmus, mintis ir emocijas, domisi rašytiniais ženklais, simboliais, skaitomu tekstu.</p> <p><u>Esminiai gebėjimai</u> Naudodamas žodines ir nežodines raškos priemones, dalinasi savo patirtimi, jausmais, mintimis, įsitraukia į pokalbį ir jį plėtoja, pasakoja, atpasakoja ir kuria paprastas istorijas, kopijuoja aplinkoje matomus žodžius, parašo savo vardą.</p>	<p>2-3m.</p> <p><u>3 žingsnis</u> 2-3 žodžių vientisiniais sakiniais kalba ir klausinėja apie tai, ką mato ir girdi, apie aplinkos objektus, jų savybes, įvykius; inicijuoja pokalbius, kreipdamasis į suaugusįjį ar vaiką, atsako į paprastus klausimus; vartoja kelias dažniausias mandagumo frazes; taisyklingai vartoja kai kurias gramatines formas. Domisi laidomis, animaciniais filmais vaikams, skatinamas kalba apie juos; suaugusiojo padedamas kartoja girdėtus eiliuotų tekstų ar dainų fragmentus; išskiria didžiausią įspūdį palikusius pasakojimo epizodus, labiausiai patikusius veikėjus, jų veiklas. Stebi ir mėgdžioja rašančius suaugusiuosius: imituoja, brauko, keverzoja, palikdamas ženklus.</p>	<p>-manipuliuoja su įvairaus formato, įvairios medžiagos žaislinėmis paveikslėlių knygelėmis; -domisi įvairiais rašikliais, kaip ir kitais jam naujais daiktais; -pats susiranda pieštuką, kreidelę, bando braižyti linijas, baksnoti taškelius; spontaniškai brauko popieriaus lape, palieka įvairias žymes- linijas, taškelius, zigzagus; -stebi rašymo procesą; -keverzodamas imituoja raštą, pats tyrinėja savo „keverzone“, garsiai įvardina, ką parašė ar nupiešė; -klausia „Kas čia?“ pamatęs aplinkoje parašytas raides, nupieštus simbolius; -reikalauja, kad knygelė būtų skaitoma po kelis kartus, nekeičiant teksto žiūrėdamas į paveikslėlių aiškina, pasakoja; -skiria grupėje esančius simbolinius ženklus: įvairius žaidimų kampelius, patalpas žyminčius ženklus ir kt.;</p>

	<p>3-6m.</p> <p><u>6 žingsnis</u></p> <p>Atsižvelgdamas į bendravimo tikslą ir situaciją, išsako savo patirtį, norus, svajones, pasiūlymus, svarstymus, aiškinasi, diskutuoja; vartoja mandagumo ir vaizdingus žodžius (sinonimus, antonimus ir kt.); klausinėja apie tai, ką išgirdo, matė, pajautė, sužinojo, sprendžia problemas; tinkamai pradeda, plėtoja, keičia ir baigia pokalbį; bando komunikuoti su kitakalbiu vaiku, suaugusiuoju. Kuria, pasakoja istorijas pagal paveikslėlių seką, nuosekliai paminėdamas pagrindinius įvykius, atpasakoja girdėtas istorijas, pritaiko girdėtų siužetų fragmentus žaidimų scenarijuose, meninėje veikloje; keliais būdvardžiais apibūdina istorijų veikėjus; perpasakoja informaciją iš įvairaus žanro knygų. Kopijuoja aplinkoje matomus žodžius, spausdintinėmis raidėmis rašo savo vardą, kelis žodžius.</p> <p>https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/1kimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf</p>	<p>-braukia vertikalias ir horizontalias linijas, keverzoja popieriaus lape.</p> <p>-kalbinės raiškos būdus tyrinėja keisdami balso stiprumą, kalbėjimo tempą, intonaciją, eksperimentuodami garsais ir žodžiais, kurdami naujadarus, žaisdami kalba ir kurdami savo kalbas;</p> <p>-vartoja paprastos konstrukcijos gramatiškai taisyklingus sakinius, taisyklingai taria daugumą gimtosios kalbos garsų, atpažįsta garsus žodyje, skiria gimtosios kalbos žodžius nuo išgirstų kitos kalbos žodžių.</p> <p>-kalba apie tai, ką jaučia, mato, girdi, nuolat plečia žodyną, susijusį su kasdieniu gyvenimu, artimiausia aplinka, gamta, technika, objektų savybėmis, būsenomis;</p> <p>-yra aktyvūs komunikacijos proceso dalyviai: kalba sau, kitiems, klausinėja, užkalbina, prašo, pašaukia, nurodo kartais laikydamiesi elementarių kalbinio etiketo normų;</p> <p>-įsitraukia į įvairias mokytojo siūlomas veiklas, susijusias su galimybe piešti ir rašyti („rašo“ žinutę ar laišką piešiniu, kopijuoja matomus simbolius, raides, žodžius, kuria savo ženklus ir simbolius, puošia ir apipavidalina užrašytas raides ar ženklus siedami juos su realiais objektais);</p> <p>-mokydamiesi rašinėti, vaikai veikia kūrybiškai.</p>
--	--	---

Estetinis suvokimas	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo gairės
<p><u>Vertybinių nuostata</u> Domisi, gėrįsi, grožisi gamtine ir kultūrine aplinka.</p> <p><u>Esminiai gebėjimai</u> Atpažįsta įvairius gamtinius ir kultūrinius aplinkos reiškinius, reaguoja į juos, jaučia, suvokia ir, remdamasis savo supratimu, aptaria estetinius jų ypatumus, dalinasi asmeninėmis estetinėmis patirtimis, džiaugiasi savo ir kitų kūryba.</p>	<p>1-3 m.</p> <p><u>3 žingsnis</u> Reaguoja ir trumpam sutelkia dėmesį, kai yra emociškai kalbinamas, kai mato įvairius judesius, įvairių spalvų ir formų daiktus, kai girdi muzikos garsus. Atviras naujiems potyriams, džiaugiasi išsitraukęs į naujas raiškos formas. Emociškai reaguoja girdėdamas garsų, intonacijų sąskambį, stebėdamas savo ir kitų piešinius, paveikslus, šokių judesius, gamtos objektus bei reiškinius. Skirtingai reaguoja į estetinio patyrimo kontrastus (gražu – bjauru; šviesu – tamsu; tylu – garsu). Turi savo nuomonę (patinka, nepatinka) apie savo ir kitų kūrybą bei aplinką. Džiaugiasi, rodo, ką nors sako kitiems apie savo kūrybą.</p> <p>3-6 m.</p> <p><u>6 žingsnis</u> Džiaugiasi, gėrįsi menine veikla, noriai dainuoja, šoka, vaidina, piešia, su nuostaba stebi gamtos ir aplinkos grožį. Atkreipia dėmesį į kūrinių ypatumus: spalvų, judesių, garsų įvairovę, muzikos, šokio nuotaiką. Pasako savo išpūdžius, nuomonę apie išklaustą muziką, matytą šokį, vaidinimą, dailės kūrinius, gamtos ir aplinkos daiktus ir reiškinius. Reaguoja į kitų nuomonę. Atpažįsta meno kūrinių išskirtinumą ir ypatumus (siužetą,</p>	<p>-vis tiksliau kartoja labiausiai pasisekusius judesius, ima jais žaisti, manipuliuoti, siekdami socialinio atsako;</p> <p>-džiaugiasi savo ir kitų kūryba, žaismingai reiškia savo emocijas patirtis ir išpūdžius, kuria, žaidžia, imituoja.</p> <p>-intuityviai domisi aplinka, garsais, atkartoja toninius ir ritminius darinius;</p> <p>-tyrinėja ir išbando garsų pasaulį balsu, instrumentais ir aplinkoje esančiais daiktais;</p> <p>-judesio kalba išreiškia savo mintis ir emocijas, pažįsta pasaulį per fizinę ir jutiminę patirtį;</p> <p>-pradedama suprasti rankos judesių ir piešimo priemonės paliekamo pėdsako ryšį, tyrinėja savo keverzonus, bando apie jas papasakoti;</p> <p>-patys išbando skirtingas teatrinės raiškos priemones;</p> <p>-dalyvauja kartu su suaugusiais improvizacinio pobūdžio, teatralizuotuose renginiuose.</p> <p>-išsitraukia į organizuotas veiklas, generuoja idėjas;</p> <p>-kuria, žaidžia, imituoja, improvizuoja, komponuoja, aranžuoja, modeliuoja, pritaiko, interpretuoja;</p> <p>-reflektuoja: atlieka tai, ką pats sukuria ir tai, ką išmoka iš kitų;</p> <p>-išsitraukia į gilesnius tyrinėjimus ir apmąstymus;</p>

	<p>veikėjų bruožus, nuotaiką, spalvas, veiksmus).</p> <p>Demonstruoja savitą estetinį skonį. Pasako, kas patiko – nepatiko, gerai – blogai, ką patyrė dainuodamas, šokdamas, vaidindamas, piešdamas. Rodo pasitenkinimą bendra veikla ir kūryba. Įgyvendindamas naujas kūrybines idėjas nebijo eksperimentuoti, laužyti taisykles ir normas, žaismingai stulbinti. Atpažįsta meno paskirtis ir kontekstus, patirtus meno kūrinius susieja su savo asmenine raiška.</p> <p>Pasakoja apie matytus dailės kūrinius, patirtą muziką, vaidinimą, šokį, jų siužetus, veikėjus, nuotaiką; gamtoje ir žmogaus sukurtoje aplinkoje kilusius vaizdinius. Siūlo, kaip savo aplinkoje ir už įstaigos ribų panaudoti tai, kas jam patinka ir priimtina. Vertina savo ir kitų kūrybinę veiklą, pasakydamas vieną kitą argumentą.</p> <p>https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf</p>	<p>-pažįsta savo kūno ribas ir galimybes, veido ir balso išraiškumą;</p> <p>-inicijuoja bei palaiko žaismingas socialines sąveikas, sukuria artimumo ir saugumo jausmą;</p> <p>-sutelkia dėmesį į aplinką;</p> <p>-susipažįsta su įvairiomis kultūromis, jas patiria, atranda skirtingus mokymosi būdus, išreiškia save per vizualines raiškos priemones;</p> <p>-stebi ir reaguoja į mokytojo santykį su aplinkos objektais (susižavėjimą, grožėjimąsi);</p> <p>-išgyvena kuriamas situacijas, mokosi tiksliau, aiškiau, autentiškai, kūrybiškai perteikti savo išgyvenimus kitiems;</p> <p>-pažįsta ir patiria teatro, meno reiškinius įstaigoje ir už jos ribų stebėdami ir dalyvaudami teatro pastatymuose;</p> <p>-drauge su suaugusiais dalyvauja tradicinėse šventėse, pasakų vaidinimuose;</p> <p>-dalina ir reflektuoja savo patirtis.</p>
<p>Santykiai su suaugusiais ir bendraamžiais</p>	<p>Pasiekimų žingsniai</p>	<p>Ugdymo gairės</p>
<p><u>Vertybinė nuostata</u> Geba bendrauti ir bendradarbiauti su bendraamžiais ir suaugusiais.</p> <p><u>Esminiai gebėjimai</u> Palankiai bendrauja, veikia su bendraamžiais, pasitiki pedagogu, jo padedamas supranta savo žodžių ir veiksmų</p>	<p>1-3 m.</p> <p><u>3 žingsnis</u></p> <p>Atpažįsta ir akivaizdžiai rodo prierašumą juo besirūpinančiu suaugusiuoju; skiria nepažįstamus žmones; vykdo jam suprantamus suaugusiojo prašymus, prireikus kreipiasi į jį pagalbos; pats inicijuoja bendravimą su suaugusiuoju; ieško bendraamžių draugijos; mėgdžioja, tačiau žaidime savaip pertvarko suaugusiųjų veiksmus, žodžius,</p>	<p>-mokosi būti ir veikti šalia kitų ir kartu, su kitais įsitraukdami į bendrus žaidimus ir veiklas grupelėje;</p> <p>-veikdami bendrose veiklose ugdomi jautrumą kito poreikiams: mokosi suprasti, ką jaučia, ko nori kitas, bando atliepti kito jausmus ir norus;</p>

<p>pasekmes, siekia pripažinimo.</p>	<p>intonacijas; trumpam ištraukia į bendrą žaidimą, pakaitomis su tuo pačiu vaiku žaidžia tuo pačiu žaislu; pradeda suprasti, kuris daiktas yra jo, kuris - kito, o kuriuo naudojasi bendrai.</p> <p>3-6 m.</p> <p>6 žingsnis</p> <p>Drąsia bendrauja su mažiau pažįstamais ir nepažįstamais žmonėmis grupėje, salėje, kieme; ištraukia į suaugusiojo pasiūlytas bendras veiklas ir jas plėtoja, pats inicijuoja pokalbius ir bendras veiklas su suaugusiuoju; tikrina suaugusiojo išsakytas leistino elgesio ribas- atsiklausia, derasi, tariasi; supranta, koks elgesys yra priimtinas ir nepriimtinas kitiems ir kodėl; kasdienėse situacijose bando tinkamu būdu išsakyti priešingą nei suaugusiojo ar kito vaiko nuomonę, aiškinasi, tariasi. Pradeda tarpininkauti kitiems vaikams, jiems sprendžiant tarpusavio nesutarimus; Domisi socialiniais ir kultūriniais skirtumais tarp vaikų, jų šeimų ir natūraliai juos priima. Parodo supratimą ir pagarbą kitokiai išvaizdai, kitokiam požiūriui, kitai kultūrai. Supranta, kad gyvendamas grupėje turi susitarti dėl visiems priimtino elgesio. Suvokia savo veiksmų akivaizdžias pasekmes sau, kitiems ir visai grupei.</p> <p>https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf</p>	<p>-kasdienėje rutinoje ir veiklose atsirinkdami savo drabužėlius ir žaislus, aiškinasi „mano“ – „tavo“ santykį, ko nors turėjimą (ką turiu aš – ką turi tu); -aplinkoje girdi gimtąją kalbą, ištraukia į mokytojo organizuojamas veiklas su tautosakos, tautodailės, etno muzikos motyvais, -dalyvauja tautinėse ir valstybinėse šventėse.</p> <p>- ištraukia į žaidimus, įvairias veiklas, kurios padeda patirti ir suprasti: noriu – nenoriu, mėgstu – nemėgstu, įdomu – neįdomu, paskatina atpažinti, tyrinėti ir skirtingais būdais (emocine raiška, pasirinkimu, piešiniu, žodžiais ar kt.) suaugusiems ir kitiems vaikams parodyti savo poreikius, pomėgius, interesus; -komunikuodami su grupės mokytoju, sekdami jo elgesio modeliu, mokosi suprasti, gerbti, toleruoti ir priimti kita kalba kalbantį, kitaip besielgiantį, mažiau gebantį vaiką; -padedant mokytojui, mokosi atpažinti patyčias ir būdus, kaip jų išvengti; -grupelėje atlikdami bendrą tikslą turinčią veiklą, lyderiauja paeiliui, apsvarsto kiekvieno pasiūlytas idėjas, ieško kompromiso;</p>
<p>Aplinkos pažinimas</p>	<p>Pasiekimų žingsniai</p>	<p>Ugdymo gairės</p>
<p>Vertybinė nuostata Nori pažinti ir suprasti aplinkinį pasaulį,</p>	<p>2-3 m.</p> <p>3 žingsnis</p>	<p>-daiktų pasaulį pažįsta ir atpažįsta visais jutimais, padedančiais suvokti</p>

<p>džiaugiasi sužinojęs ką nors nauja.</p> <p><u>Esminiai gebėjimai</u></p> <p>Pažįsta jam suprantamus socialinius, kultūrinius ir gamtos objektus bei reiškinius, juos įvardija ir apibūdina, žinojimą pritaikydamas žaidimuose ir kitose veiklose.</p>	<p>Atpažįsta ir reaguoja į netolimoje praeityje vykusius šeimos ar grupės įvykius, užfiksuotus nuotraukose, įrašuose ir kt. Natūraliai įsitraukdamas į kasdienes, rutininius įvykius ir veiklas, parodo, kad žino paros dalių seką ir jaučia veiklų trukmę (vyko ilgai ar trumpai).</p> <p>Pažįsta daugiau artimiausioje aplinkoje esančių augalų, gyvūnų, pradeda vartoti tikslus jų pavadinimus. Dalyvauja prižiūrint augalus. Atpažįsta rečiau pasitaikančius gamtos reiškinius (vaivorykštė, perkūnija).</p> <p>Turėdamas galimybę, renkasi būti patinkančioje gamtinėje, socialinėje, kultūrinėje aplinkoje, džiaugiasi ten esančiais objektais.</p> <p>3-6 m.</p> <p><u>6 žingsnis</u></p> <p>Pasako savo šalies ir sostinės pavadinimą. Papasakoja apie tradicines šventes, jas palygina su kai kuriomis kitų tautų šventėmis. Skiria ir pavadina suaugusių šeimos narių ir kitas dominančias profesijas, pasakoja, ką dirba aptariamų profesijų atstovai, kokia jų sukuriamų daiktų ir paslaugų vertė, kaip vyksta jų mainai.</p> <p>Samprotauja apie tai, kaip žmonės gyveno, ką dirbo seniau, kokie daiktai buvo naudojami, kaip jie pasikeitė, kaip atrodo dabar. Vartoja savaitės dienų pavadinimus, žodžius praeičiai, dabarčiai, ateičiai apibūdinti.</p> <p>Įžvelgia gyvūnų ir augalų kai kuriuos panašumus ir skirtumus, pagal kuriuos juos grupuoja. Dalinasi savo žiniomis apie tai, kur gyvena ir kuo minta</p>	<p>daiktų spalvą, formą, garsą, kvapą, skonį, tekstūrą;</p> <p>- pirmaisiais gyvenimo metais grupėje esančius įvairius daiktus tyrinėja juos griebdami, liesdami, mesdami, kišdami į burną, kramtydami, domisi judančiais, garsus skleidžiančiais, ryškių spalvų daiktais;</p> <p>2–3 metų vaikai daiktus rūšiuoja pagal formą, spalvą, dydį, naudodami rūšiavimo žaislus ir sensorines priemones;</p> <p>-žaisdami ir tyrinėdami pažįsta artimiausioje aplinkoje esančius daiktus, patiria, kad daiktai (žaislai, baldai, knygos, kamuoliai ir kt.) turi požymius (forma, dydis, spalva ir tekstūra), kad medžiagos, iš kurių pagaminti daiktai, yra skirtingos (minkštos – kietos, skaidrios – neskaidrios, lengvos – sunkios).</p> <p>-pasirinktus daiktus laisvai rūšiuoja, skirsto į kategorijas: pagal dydį, formą, spalvą, tekstūrą, pradeda rūšiuoti pagal du požymius;</p> <p>-bando suprasti, kaip daiktai veikia, kaip tarpusavyje susiję; - daiktus pažįsta juos stebėdami, sugretindami, palygindami, grupuodami, rikiuodami nuo mažiausio iki didžiausio, komponuodami, konstruodami;</p> <p>-veikdami su daiktais, mokosi sutelkti dėmesį, mąstyti, prisiminti, tausoti</p>
---	--	--

	<p>gyvūnai, kur kokie augalai, grybai auga, kokių sąlygų jiems reikia. Pradedama suprasti Žemės, Saulės, Mėnulio ir kitų dangaus kūnų ryšius. Išvelgia, kaip keičiasi kai kurių gyvūnų ir augalų gyvenimas skirtingais metų laikais. Jaučiasi atsakingas už socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką bei jos ateitį: apmąsto ir siūlo būdus, kaip ja rūpintis, prižiūrėti, puošti. Paaiškina, kodėl išteklius reikia tausoti.</p> <p>Tyrinėdamas savo šalies ir nutolusių vietovių gyvenamąsias sąlygas, samprotauja apie žmogus ir gamtos ryšį. Pradedama jausti prierašumą artimiausiai socialinei, kultūrinei ir gamtinei aplinkai, išreiškdamas jį veikloje ir kūryboje.</p> <p>https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/1kimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf</p>	<p>daiktus, ugdomi kantrybę, savikontrolę;</p> <ul style="list-style-type: none"> -nuolatinė veikla su daiktais lavina vaikų gebėjimą koncentruoti žvilgsnį, rankų ir akių koordinaciją; -tyrinėja, kuo tos pačios rūšies daiktai skiriasi vieni nuo kitų ir nuo kitos rūšies daiktų; -apžiūrinėdami iš visų pusių, viršaus, apačios, liesdami, uosdami, atpažįsta daiktus pagal požymius: spalvą, tekstūrą, formą, kvapą, ieško daikto pagal žodinį apibūdinimą; -mokytojui padedant, gretina realius daiktus ir jų atvaizdus iš skirtingos perspektyvos, pradeda suprasti jų vaizdavimą plokštumoje; -daiktų dydį vaikai tyrinėja, bandydami apimti delnais, apglėbti, gretindami su savo ūgiu; -tyrinėdami ir mokytojo padedami, susipažįsta su medžiagomis, išsiaiškina, kad jos būna kietos (mediena, popierius, stiklas, plastikas), skystos ir dujinės, tyrinėja jų savybes; -eksperimentuodami su vandeniu išsiaiškina, ar kietos medžiagos tirpsta vandenyje, ar galima gauti mišinius; -naudodami „oro gaudykles“, pūsdami per šiaudelį į vandenį, aptinka oro buvimo ženklus; -girdi mokytojo vartojamas tiksliai sąvokas ir pamažu plečia sąvokų žodyną.
KŪRYBINGAS		

Gebėjimas žaisti	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo gairės
<p><u>Vertybinė nuostata</u> Nusiteikęs kartu su kitais vaikais plėtoti žaidimus, kurdamas vaikų žaidimo kultūrą.</p> <p><u>Esminiai gebėjimai</u> Individualiai ir drauge su kitais žaidžia ir pats kuria įvairius žaidimus: režisūrinius, vaidmenų ir žaidimus su taisyklėmis, moka laikytis skirtingų žaidimų taisyklių.</p>	<p>1-3 m.</p> <p><u>3 žingsnis</u> Žaidžia su suaugusiuoju ar kitu vaiku, pradeda derinti savo veiksmus su kito žaidėjo veiksmais. Tikslingai renkasi žaislus, pasirenka arba pats susikuria erdvę žaidimui. Kartodamas veiksmus žaidžia vieną įsiminusį įvykį, jungia du tris žaidybinius veiksmus į paprastą kasdienį siužetą. Individualiai ar dviese žaidžia paprastą režisūrinį ar vaidmenų žaidimą, laikosi žaidimo vaidmens taisyklių.</p> <p>3-6 m.</p> <p><u>6 žingsnis</u> Mokytojo paskatintas nesunkiai įsitraukia į kolektyvinius režisūrinius žaidimus, kuria naratyvinius žaidimų pasaulius. Žaidime vartoja išplėstinę kalbą, pradeda žaisti vaizduotės žaidimus vien kalbėdamasis. Mėgsta žaisti netradicinėse erdvėse (kieme, gamtoje), išradingai jas pritaikydamas žaidimui. Tvarko žaidimo erdves prieš žaidimą ir jį baigus. Kuriam išplėtotus ilgalaikių naratyvinių žaidimų siužetus mėgstamų knygų, filmų ir vaizdo žaidimų pagrindu. Žaisdamas su kitais lanksčiai kaitalioja vaidmenis, kontroliuoja savo ir kitų veiksmus, konstruktyviai sprendžia kylančius nesutarimus. Laikosi taisyklių dalyvaudamas kolektyviniuose sportiniuose, judriuosiuose ir didaktiniuose žaidimuose.</p> <p>https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/1kimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf</p>	<p>- žaidinant, instinktyvūs ir spontaniški vaikų judesiai darosi vis tikslingesni ir pasikartojantys; - „atranda“ savo ir kitų kūno dalis jas liesdami ir pajausdami prisilietimą; - žaisdami su tikslingai atrinktais žaislais, išmoksta pasirinkti arba ir patys susikurti erdves savo žaidimams; - žaidimo patirties neturintis vaikas pradeda žaisti mokytojui su juo inicijuojant paprastą žaidimą, palaipsniui į jį įtraukiant daugiau žaidėjų ir pamažu perleidžiant žaidimo iniciatyvą patiems vaikams.</p> <p>- koordinuoja žaidimo veiksmus su kitais žaidėjais; - įvaldyto ir organizuoja žaidimo erdvę; - kuria žaidimo siužetą; - žaidime laikosi priimto vaidmens; - žaidžia režisūrinius žaidimus individualiai ir dviese, pamažu pereina prie siužetinių vaidmenų žaidimų; - priimdami apibendrintus vaidmenis, kuria jiems pažįstamas kasdienės socialinės situacijas, siekdami tiksliai atlikti pasirinkto vaidmens funkcijas; - pradėdami žaisti siužetinius vaidmenų žaidimus, tarpusavyje sąveikauja nedaug, žaidimo siužetą sudaro vienas ar du pasikartojantys įvykiai;</p>

		- žaidžiant nuolat gebėjimai tobulėja, ima žaisti didesnėse grupelėse, išmoksta tikslingai kurti žaidimo erdves ir konstruoti sudėtingesnius žaidimo siužetus, pasitelkdami vaizduotę ir įtraukdami fantastinių elementų.
Kūrybiškumas	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo gairės
<p><u>Vertybinė nuostata</u> Nusiteikęs drąsiai kurti ir autentiškai išreikšti save, noriai tyrinėti naujas idėjas.</p> <p><u>Esminiai gebėjimai</u> Pasitelkę patirtį ir vaizduotę, tyrinėja savo ir kitų idėjas, randa būdų ir priemonių parodyti originalumą ir išradingumą įgyvendindamas kūrybinius sumanymus, aptaria tai su kitais.</p>	<p>1-3 m.</p> <p><u>3 žingsnis</u> Žaismingai, neįprastais būdais tyrinėja daiktus, garsus, judesius, kvapus, skonius Išgauna, komponuoja patikusius garsus, judesius, veiksmus, objektus, atradamas naujus veikimo būdus. Teikia pirmenybę tam tikrai kūrybinei veiklai, ilgiau įsitraukdamas į tai, ką mėgsta. Pakartotinai sugrįžta prie dominančių raiškos būdų tyrinėjimo. Perkuria patikusius garsus, judesius, veiksmus, vaizdus, atradamas naujus derinius. Žaisdamas atlieka įsivaizduojamus menamus veikėjo veiksmus. Rodo susidomėjimą kitų kūryba ir norą veikti kartu su kitais.</p>	<p>-spontaniškai tyrinėja mokytojo pasiūlytas vizualinės raiškos priemonės: jas liečia, judina, brauko, spaudo, teploja dažais, pirštukais, pastebi pėdsaką, spalvą, liniją, dėmę, pajaučia tekstūrą, skirtingų faktūrų medžiagiškumo paviršius; -pradeda suprasti rankos judesių ir piešimo priemonės paliekamo pėdsako ryšį, tyrinėja savo keverzones, bando apie jas pasakoti, kai suaugusieji palankiai reaguoja, drąsina ir komentuoja piešinius; -nevaržomai veikia savo tempu, pagal savo norus ir galias; -tobulėjant motorikai bei akies ir rankos koordinacijai, vis labiau kontroliuoja savo judesius, jų kryptis ir vaizduoja įvairesnes linijas, formas; - žaisdami su skirtingų dvimačių ir trimačių formų objektais, įvairiomis figūromis, čiupinėdami, minkydami, stebėdami juos realioje ir virtualioje erdvėje, atranda erdvinį pasaulį ir erdvinės raiškos galimybes; - erdvinė raiška lavėja spontaniškai žaidžiant su</p>

	<p>3-6 m.</p> <p style="text-align: center;"><u>6 žingsnis</u></p> <p>Veikdamas pasitelkia vaizduotę. Pastebi, išbando, kaip įvairios medžiagos, priemonės ir daiktai gali būti naudojami skirtingais būdais siekiant kūrybinio rezultato. Įprastus veikimo būdus papildo naujais netikėtais judesiais, garsais, pasakojimu, grafinais vaizdais, keičia objektų konstrukcijas, paskirtį. Žaisdamas priiima menamus vaidmenis, kuria siužetus, spontaniškai keičia žaidimo taisykles. Pasako, kodėl jam patinka tam tikras kūrinys. Domisi, fantazuoja, užduoda klausimus apie kūrybinę veiklą, išbando įvairias naujas kūrybos priemones, būdus, sritis. Savo kūryboje atkartoja pastebėtus kitų kūrybos elementus. Numato, kaip ir kokiomis priemonėmis sieks kūrybinio rezultato, padedamas sprendžia kūrybinius iššūkius, pagal savo įsivaizdavimą siekia pabaigti kūrybinį darbą, paskatintas jį tobulina. Dalinasi savo kūryba artimoje aplinkoje, pasakoja apie kūrybos procesą, paaiškina, kas jam svarbu ir įdomu, pasako, kam skirti jo paties ir kitų žmonių kūrybos rezultatai.</p>	<p>erdvinei vizualinei raiškai skirtomis priemonėmis ir medžiagomis.</p> <ul style="list-style-type: none"> - piešdami ir kurdami su įvairiomis priemonėmis ir piešimo įrankiais, plėtoja savo grafinę ir spalvinę raišką, išbando įvairias grafikos technikas (monotipija, lino raižinys, grotžas, koliažas), eksperimentuoja su mišriomis technikomis; - modeliuoja ir komponuoja dvimates ir trimates figūras veikia su įvairiomis medžiagomis: lipdo skirtingų formų objektus, konstruoja erdvinius objektus iš skirtingų medžiagų, bando atkartoti ar sukurti sudėtingesnius erdvinius objektus; - patiria džiaugsmą kurdami įvairias dvimates ir trimates figūras, objektus ir kompozicijas iš įvairaus dydžio įprastų ir netikėtų priemonių bei medžiagų: kaladėlių, gamtinės medžiagos, buitės rakandų, karštų klijų, antrinių žaliavų, naudodami 3D pieštukus; - pažįsta ir patiria teatro meno reiškinius mokykloje ir už jos ribų stebėdami ir dalyvaudami teatro pastatymuose ikimokyklinio amžiaus vaikams: šokio, lėlių, dramos, operos ir kt. - dalinasi su draugais įgyta patirtimi, reflektuoja, grožisi kitų ir savo kūryba.
Meninė raiška	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo gairės
<u>Vertybinė nuostata</u>	<p>1-3m.</p> <p style="text-align: center;"><u>3 žingsnis</u></p>	-kiekvienas individualiai išgyvena parengiamojo

<p>Domisi menų kalbomis, jaučia meninės raiškos džiaugsmą.</p> <p><u>Esminiai gebėjimai</u> Pagal savo išgales tyrinėja menų kalbas, spontaniškai ir tikslingai išreiškia emocijas, įspūdžius, mintis, idėjas jau įvaldytomis meninės raiškos priemonėmis, atpažįsta savo meninius pomėgius, vartoja paprasčiausias jam žinomas ir suprantamas menines sąvokas savo patirčiai išreikšti.</p>	<p>Žaisdamas su erdvinėmis ir grafinėmis priemonėmis bei medžiagomis, tyrinėja ant skirtingų paviršių paliktus pėdsakus ar išgautus vaizdus, mėgaujasi skirtingais potyriais. Kuria statinius, lipdinius, keverzones... Grafinius ir erdvinius kūrinus palydi garsais, veiksmais, sava kalba. Pradedą rinktis jam patrauklias raiškos priemones, medžiagas. Vaiko pasiekimų ūgtis <i>muzikos</i> posirtyje: Vaiko pasiekimų ūgtis <i>šokio</i> posirtyje. Vaiko pasiekimų ūgtis <i>teatro</i> posirtyje.</p> <p>https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/1kimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf</p> <p>3-6 metai</p> <p><u>6 žingsnis</u> Eksperimentuoja sudėtingesnėmis dailės technikomis (grotažas, monotipija),</p>	<p>muzikinio mąstymo etapas; -intuityviai domisi aplinka, garsais, bando suprasti aplinkos ir savo muzikinio čiaušėjimo sąsajas; -mėgdžiodamas aplinkos garsus, sutelkia dėmesį į aplinką, pradeda suvokti struktūrą; -atkartoja toninius ir ritminius darinius, pradeda suprasti dainavimo ir kvėpavimo svarbą, skandavimą derina su judėjimu; - stebi ir tyrinėja aplinkos objektus ir reiškinius, patraukiančius jų dėmesį savo vizualinėmis savybėmis; - stebi ir reaguoja į mokytojo santykį su aplinkos objektais; -per ugdymo(si) aplinkos stebėjimą ir tyrinėjimą ima suprasti aplinkos daiktų ir objektų formas, spalvas, dydžius, kontūrus, ant jų krintančią šviesą, šešėlius; -perpratęs muzikos kalbą, susitelkia į savo dainavimą, skandavimą, jį derina su kvėpavimu ir judesiais; -išmoksta vertinti, įsiklausyti, atlikti muziką ir renkasi, kas jam patinka; -sukurtoje muzikinėje aplinkoje vaikai mėgdžioja suaugusiųs, taip pat suaugusieji mėgdžioja vaikus: jų judesius, vokalinę ir artikuliacinę raišką. -žaisdami muzikinius žaidimus, vaikai geriau</p>
---	--	--

	<p>skaitmeninio piešimo ir kitomis kompiuterinėmis technologijomis. Kuria darbus, pasižyminčius fantastinėmis detalėmis, grafiniais ženklais (skaitmenimis, žodžiais, raidėmis, rodyklėmis). Turi išankstinį kūrybinį sumanymą, nuosekliai bando jį įgyvendinti; įgyvendindamas įvairias idėjas dažniausiai tikslingai pasirenka dailės priemones ir technikas. Kartu su kitais kuria bendrus dailės darbus. Komentuoja ir kitaip reiškia nuomonę apie savo, kitų vaikų, menininkų darbus naudodamas žinomas dailės sąvokas. Gali išvardyti keletą technikų (piešta, fotografuota, tapyta). Samprotauja apie dailės kūrinių paskirtį. Supranta, kad yra skirtingos dailės rūšys. Vaiko pasiekimų ūgtis muzikos posrityje. Vaiko pasiekimų ūgtis šokio posrityje.</p> <p>https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf</p>	<p>susitelkia, įsitraukia į muziką, išlaiko ir plėtoja įgimtą domėjimąsi muzika;</p> <p>-piešdami ir kurdami su įvairiomis priemonėmis ir piešimo įrankiais, plėtoja savo grafinę ir spalvinę raišką;</p> <p>-pažįsta ir patiria teatro meno reiškinius mokykloje ir už jos ribų stebėdami ir dalyvaudami teatro pastatymuose ikimokyklinio amžiaus vaikams: šokio, lėlių, dramos, operos ir kt.;</p> <p>-mokykloje skatinami dalintis ir reflektuoti savo patirtis;</p> <p>-drauge su suaugusiaisiais vaikai dalyvauja improvizacinio pobūdžio teatralizuotuose renginiuose.</p>
<p>Estetinis suvokimas</p>	<p>Pasiekimų žingsniai</p>	<p>Ugdymo gairės</p>
<p><u>Vertybinių nuostata</u> Domisi, gėrįsi, grožisi gamtine ir kultūrine aplinka.</p> <p><u>Esminiai gebėjimai</u> Atpažįsta įvairius gamtinės ir kultūrinės aplinkos reiškinius, reaguoja į juos, jaučia, suvokia ir, remdamasis savo supratimu, aptaria estetinius jų ypatumus, dalinasi asmeninėmis estetinėmis patirtimis, džiaugiasi savo ir kitų kūryba.</p>	<p>1-3m.</p> <p><u>3 žingsnis</u></p> <p>Skirtingai reaguoja į gamtos ir žmogaus sukurtus objektus bei reiškinius, intuityviai mėgdžioja tai, kas jam patinka.</p> <p>Skirtingai reaguoja į estetinio patyrimo kontrastus (gražu – bjauru; šviesu – tamsu; tylu – garsu).</p> <p>Turi savo nuomonę (patinka, nepatinka) apie savo ir kitų kūrybą bei aplinką. Džiaugiasi, rodo, ką nors sako kitiems apie savo kūrybą.</p>	<p>-stebi ir tyrinėja aplinkos objektus ir reiškinius, patraukiančius jų dėmesį savo vizualinėmis savybėmis;</p> <p>- stebi ir reaguoja į mokytojo santykį su aplinkos objektais (susizavėjimą, grožėjimąsi);</p> <p>- per ugdymo(si) aplinkos stebėjimą ir tyrinėjimą (analizuojant, lyginant) ima suprasti aplinkos daiktų ir objektų formas, spalvas, dydžius, kontūrus, ant jų krintančią šviesą, šešėlius ir kt.;</p> <p>- aktyviai reiškia emocijas klausydamas linksmos muzikos ar dainos, girdėdamas kalbą, dainavimą, muziką, judina rankas, kojas, linguoja,</p>

	<p>3-6m.</p> <p style="text-align: center;"><u>6 žingsnis</u></p> <p>Džiaugiasi, gėrisi menine veikla, noriai dainuoja, šoka, vaidina, piešia, su nuostaba stebi gamtos ir aplinkos grožį.</p> <p>Skirtingai reaguoja klausydamas ir stebėdamas įvairaus pobūdžio meno kūrinius, natūraliai priima stilių ir žanrų įvairovę. Atkreipia dėmesį į kūrinių ypatumus: spalvų, judesių, garsų įvairovę, muzikos, šokio nuotaiką. Pasakoja apie matytus dailės kūrinius, patirtą muziką, vaidinimą, šokį, jų siužetus, veikėjus, nuotaiką; gamtoje ir žmogaus sukurtoje aplinkoje kilsius vaizdinius. Siūlo, kaip savo aplinkoje ir už mokyklos ribų panaudoti tai, kas jam patinka ir priimtina. Vertina savo ir kitų kūrybinę veiklą, pasakydamas vieną kitą argumentą.</p> <p>https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf</p>	<p>ploja jei patinka, ilgiau sutelkia dėmesį stebėdamas vaidinimą.</p> <ul style="list-style-type: none"> -lankosi meno galerijose, parodose, muziejuose, skiria vertingą dailės kūrinį nuo neskoningo, ieško meno kūrinių knygose, pasakoja ką mato; -žiūrėdami kokybiškos animacijos, kino patiria įvairius vaizduojamojo meno stilius, žanrus, formas. - klausosi mokytojų parinktos įvairių stilių, epochų ir kultūrų muzikos, kad būtų kuriama turtinga muzikinė aplinka ir dedamas pagrindas platesniems muzikiniams pasirinkimams, formuojamas estetikos pojūtis; - klausosi muzikos įrašų ir gyvos muzikos tiek mokykloje, tiek už jos ribų, susipažįsta su muzikos klausymo ir dalyvavimo socialinėmis elgesio normomis; - vizualiojo pasaulio ypatumams plėtoti mokykloje estetiškai ir saikingai naudoja spalvą, apšvietimą, medžiagiškumą, turi galimybę aplinkos daiktus ir objektus ne tik stebėti, bet ir liesti, matyti iš skirtingų perspektyvų ir pan.; -turtinus vizualinius vaizdinius kaupia vidaus ir lauko aplinkoje, kurioje yra įvairių meno kūrinių, objektų, gamtinės medžiagos su kuria galima
--	--	--

		<p>žaisti, keisti vizualias savybes (apšvietimą, spalvą, formą, tonus) ir kitaip tyrinėti;</p> <p>- aplinkoje, gamtoje išskiria spalvų, formų, linijų grožiu išsiskiriančius objektus (medžius, žoles, gėles, vabzdžius, akmenis), pasirenka priemones, kurios tinka jo nuotaikai, idėjai, sumanymui atvaizduoti</p>
LANKSČIAI MAŠTANTIS		
Aplinkos pažinimas	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo gairės
<p><u>Vertybinių nuostatų</u> Nori pažinti ir suprasti aplinkinį pasaulį, džiaugiasi sužinojęs ką nors nauja.</p> <p><u>Esminiai gebėjimai</u> Pažįsta jam suprantamus socialinius, kultūrinius ir gamtos objektus bei reiškinius, juos įvardija ir apibūdina, žinojimą pritaikydama žaidimuose ir kitose veiklose.</p>	<p>1-3 m.</p> <p style="text-align: center;"><u>3 žingsnis</u></p> <p>Atpažįsta ir reaguoja į netolimoje praeityje vykusius šeimos ar grupės įvykius, užfiksuotus nuotraukose, įrašuose ir kt. Natūraliai įsitraukdamas į kasdienes, rutininius įvykius ir veiklas, parodo, kad žino paros dalių seką ir jaučia veiklų trukmę (vyko ilgai ar trumpai).</p> <p>Pažįsta daugiau artimiausioje aplinkoje esančių augalų, gyvūnų, pradeda vartoti tikslus jų pavadinimus. Dalyvauja prižiūrint augalus. Atpažįsta rečiau pasitaikančius gamtos reiškinius (vaivorykštė, perkūnija).</p> <p>Turėdamas galimybę, renkasi būti patinkančioje gamtinėje, socialinėje, kultūrinėje aplinkoje, džiaugiasi ten esančiais objektais.</p> <p>3-6 m.</p> <p style="text-align: center;"><u>6 žingsnis</u></p>	<p>-daiktų pasaulį pažįsta ir atpažįsta visais jutimais, padedančiais suvokti daiktų spalvą, formą, garsą, kvapą, skonį, tekstūrą;</p> <p>-grupėje esančius įvairius daiktus tyrinėja juos griebdami, liesdami, mesdami, kišdami į burną, kramtydami;</p> <p>-domisi judančiais, garsus skleidžiančiais, ryškių spalvų daiktais;</p> <p>-2-3 metų vaikai daiktus rūšiuoja pagal formą, spalvą, dydį, naudodami rūšiavimo žaislus ir sensorines priemones;</p> <p>-žaisdami ir tyrinėdami pažįsta artimiausioje aplinkoje esančius daiktus, patiria, kad daiktai (žaislai, baldai, knygos, kamuoliai ir kt.) turi požymius (forma, dydis, spalva ir tekstūra), kad medžiagos, iš kurių pagaminti daiktai, yra skirtingos (minkštos – kietos, skaidrios – neskaidrios, lengvos – sunkios).</p> <p>-pasirinktus daiktus laisvai rūšiuoja, skirsto į</p>

	<p>Pasako savo šalies ir sostinės pavadinimą. Papasakoja apie tradicines šventes, jas palygina su kai kuriomis kitų tautų šventėmis. Skiria ir pavadina suaugusių šeimos narių ir kitas dominančias profesijas, pasakoja, ką dirba aptariamų profesijų atstovai, kokia jų sukuriamų daiktų ir paslaugų vertė, kaip vyksta jų mainai. Samprotauja apie tai, kaip žmonės gyvena, ką dirbo seniau, kokie daiktai buvo naudojami, kaip jie pasikeitė, kaip atrodo dabar. Vartoja savaitės dienų pavadinimus, žodžius praeičiai, dabarčiai, ateičiai apibūdinti.</p> <p>Ižvelgia gyvūnų ir augalų kai kuriuos panašumus ir skirtumus, pagal kuriuos juos grupuoja. Dalinasi savo žiniomis apie tai, kur gyvena ir kuo minta gyvūnai, kur kokie augalai, grybai auga, kokių sąlygų jiems reikia. Pradedą suprasti Žemės, Saulės, Mėnulio ir kitų dangaus kūnų ryšius. Ižvelgia, kaip keičiasi kai kurių gyvūnų ir augalų gyvenimas skirtingais metų laikais. Jaučiasi atsakingas už socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką bei jos ateitį: apmąsto ir siūlo būdus, kaip ją rūpintis, prižiūrėti, puošti. Paaiškina, kodėl išteklius reikia tausoti.</p> <p>Tyrinėdamas savo šalies ir nutolusių vietovių gyvenamąsias sąlygas, samprotauja apie žmogus ir gamtos ryšį. Pradedą jausti prierašumą artimiausiai socialinei, kultūrinei ir gamtinei aplinkai, išreiškdamas jį veikloje ir kūryboje.</p> <p>https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/1kimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf</p>	<p>kategorijas: pagal dydį, formą, spalvą, tekstūrą, pradeda rūšiuoti pagal du požymius;</p> <ul style="list-style-type: none"> -bando suprasti, kaip daiktai veikia, kaip tarpusavyje susiję; - daiktus pažįsta juos stebėdami, sugretindami, palygindami, grupuodami, rikiuodami nuo mažiausio iki didžiausio, komponuodami, konstruodami; -veikdami su daiktais, mokosi sutelkti dėmesį, mąstyti, prisiminti, tausoti daiktus, ugdo kantrybę, savikontrolę; -nuolatinė veikla su daiktais lavina gebėjimą koncentruoti žvilgsnį, rankų ir akių koordinaciją; -tyrinėja, kuo tos pačios rūšies daiktai skiriasi vieni nuo kitų ir nuo kitos rūšies daiktų; -apžiūrinėdami iš visų pusių, viršaus, apačios, liesdami, uosdami, atpažįsta daiktus pagal požymius: spalvą, tekstūrą, formą, kvapą, ieško daikto pagal žodinį apibūdinimą. -mokytojui padedant, gretina realius daiktus ir jų atvaizdus iš skirtingos perspektyvos, pradeda suprasti jų vaizdavimą plokštumoje; -daiktų dydį tyrinėja, bandydami apimti delnais, apglėbti, gretindami su savo ūgiu; -tyrinėdami ir mokytojo padedami, susipažįsta su medžiagomis, išsiaiškina, kad jos būna kietos (mediena, popierius, stiklas, plastikas), skystos
--	--	---

		<p>ir dujinės, tyrinėja jų savybes;</p> <ul style="list-style-type: none"> -eksperimentuodami su vandeniu, išsiaiškina, ar kietos medžiagos tirpsta vandenyje, ar galima gauti mišinius; Naudodami „oro gaudykles“, pūsdami per šiaudelį į vandenį, jie aptinka oro buvimo ženklus; - girdi mokytojo vartojamas tiksliai sąvokas ir pamažu plečia sąvokų žodyną.
Matematinis mąstymas	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo gairės
<p><u>Vertybinių nuostatų</u> Nusiteikęs pažinti pasaulį jam suprantamais matematiniais būdais.</p> <p><u>Esminiai gebėjimai</u> Atranda skaičių ir figūrų pasaulį, plėtoja supratimą ir kalbą apie skaičiavimo ir matavimo būdus, jų taikymą aplinkai pažinti, problemoms spręsti, geba išreikšti pastebėjimus apie objektų kiekį, formą, dydį, sekas, vietą ir judėjimo kryptį.</p>	<p>2-3 m.</p> <p style="text-align: center;"><u>3 žingsnis</u></p> <p>Nuosekliai įvardija skaičius 1, 2, 3, atpažįsta ir susieja įvairias „matomų skaičių“ išraiškas (rankos pirštai, taškai, brūkšneliai), paduoda tiek daiktų, kiek prašoma. Supranta, ką reiškia būti pirmam, antram.</p> <p>Palygina du daiktus, besiskiriančius tik ilgiu, mase ar tūriu, veikdamas (suartindamas, pakilnodamas, pilstydamas vandenį ar smėlį). Parodo, kuris iš dviejų daiktų yra ilgas – trumpas, sunkus – lengvas, pilnas – tuščias ir pan.</p> <p>Surikiuoja kelių objektų rinkinį pagal ilgumą ar stambumą į vieną eilę. Tapatina, atrenka kelis daiktus (jų vaizdus) pagal spalvą, formą, dydį. Kopijuoja dviejų elementų sekas (vaizdines, garsines, judesio).</p> <p>3-6 m.</p> <p style="text-align: center;"><u>6 žingsnis</u></p>	<p>-stebi ir yra įtraukiami į situacijas, kuriose minimi skaičiai, yra skaičiuojama;</p> <ul style="list-style-type: none"> -padedami mokytojo, atranda, kad „vienetą“ galima susieti su vienu daiktu, kad skaičiuojant naudojama ta pati žodžių seka, o paskutinis skaičių sekos skaičius reiškia suskaičiuotą objektų kiekį; - natūraliai įgunda įvertinti daiktų rinkinio kiekį iki 5-ių, neskaičiuodami daiktų; -pradeda nuspėjamai reaguoti į įprastus įvykius, kurių baigtį galima iš anksto numatyti; -suvokimą, kad įvykis pastovus, vaikai ugdomi žaisdami su medžiagomis ar objektais, kurie susiję su priežastimi ir pasekmėmis; -dienotvarkėje klijuoja numatomų įvykių paveikslėlius, atrenka reikalingus ingredientus maistui ruošti; -įsitraukia į žaismingą veiklą su daiktais, į kuriuos galima ką nors įpilti, įdėti.

	<p>Nuosekliai įvardija skaičius nuo 0 iki 10, juos parašo skaitmenimis. Paduoda tikslų daiktų skaičių, kai jų yra daugiau nei 5; pasako, kiek jų yra daugiau už 5 ir kelių trūksta iki 10. Atlieka sudėties ir atimties veiksmus 7-ių ribose. Žymi, skaičiuoja, vaizduoja duomenis, naudojami grafiniais jų vaizdais spręsdamas problemas. Kalbėdamas apie ateities įvykius, pradeda vartoti žodžius: būtinai, tikrai įvyks; gali būti, įmanoma, kad įvyks; taip negali būti, niekada neįvyks.</p> <p>Palygina du tris mažai besiskiriančius išmatuojamus dydžius, randa žodžių nedideliame jų skirtume apibūdinti (šiek tiek didesnis, truputį ilgesnis, beveik vienodi, panašaus aukščio ir pan.).</p> <p>Apibūdinamas aplinkos objektus, vartoja bent penkis dvimačių ir trimačių figūrų pavadinimus (skritulys, kvadratas, trikampis, kubas, rutulys). Žinomas figūras pavadina taisyklingai, nepriklausomai nuo jų padėties ar dydžio. Atrenka figūrai sukompnuoti reikalingas detales ir jas tinkamai sudėlioja.</p> <p>Apibūdina, kaip vienas kito atžvilgiu yra išsidėstę matomi daiktai. Išgirdęs ar pamatęs judėjimo su krypties pakeitimu planą, jį iš atminties įvykdo, atkuria, geba pasakyti ir bando pavaizduoti, kaip reikėtų sugrįžti (judėti atbuline tvarka). Nukopijuoja, pratęsia, sukuria seką iš dviejų pasikartojančių elementų.</p> <p>https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/1kimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf</p>	<p>-įsitraukia į skaičiavimo veiklas, kuriose skaičiuojama pridėdam po vieną pasitelkus daiktus, piešinius, rankų pirštus;</p> <p>-naudodami fizines ir skaitmenines priemones, laiku gaudami mokytojo grįžtamąjį ryšį, jo palaikomi, mokosi atpažinti ir paaiškinti kiekybinę informaciją perteikiančius vaizdus;</p> <p>-skaičiavimo užduotis atlieka jas suvaidindami, nupiešdami, parodydami gestais, manipuliuodami daiktais;</p> <p>-įsitraukia į mokytojo inicijuotus žaidimus, kuriuose skaičiuojama į priekį ir atgal, pradėdama skaičiuoti nuo bet kurio skaičiaus;</p> <p>-naudodamiesi objektais, piešiniais, kurdami istorijas, pradeda suprasti, ką reiškia skaičius sudėti ir atimti;</p> <p>-mokosi sujungti ir išskaidyti kiekį 5-ių objektų grupėje, vėliau 10-ies ir 12-os ribose;</p> <p>-įsitraukia į suaugusiųjų inicijuotą veiklą, skatinančią tyrinėti, kaip galima palyginti daiktų ilgį arba tūrį;</p> <p>-įsitraukia į probleminių situacijų, kuriose reikia įvertinti atstumą tarp savęs ir kitų, tarp dviejų artimos aplinkos objektų, nagrinėjimą, sugalvoti ir paaiškinti, kaip įvairiose situacijose galima palyginti dviejų trijų pažįstamų objektų atitinkamą dydį.</p>
Skaitmeninis sumanumas	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo gairės

<p><u>Vertybinė nuostata</u> Nusiteikęs pažinti, išbandyti ir saugiai naudoti aplinkoje esančias skaitmenines technologijas.</p> <p><u>Esminiai gebėjimai</u> Geba pažinti ir naudoti lengvai valdomas skaitmenines priemones, kurti elementarų skaitmeninį turinį, sudaryti kelių vienas po kito einančių veiksmų programas.</p>	<p>2-3 m.</p> <p><u>3 žingsnis</u> Žaidžia mokyklos aplinkoje esančiais įvairiais išmaniaisiais žaislais be ekranų (pvz., robotukais), naudodamas pagrindines jų paleidimo ir veikimo funkcijas. Žodžiais, garsažodžiais, veiksmais parodo kasdienių darbų ir veiklų atlikimo žingsnių eiliškumą, atlieka mokytojo ar kitų vaikų sakomas komandas. Pradeda laikytis išmaniųjų žaislų, daiktų paprasčiausių saugaus naudojimo taisyklių.</p> <p>3-6 m.</p> <p><u>6 žingsnis</u> Mokytojo prižiūrimas pasirenka ir naudoja pagal amžių tinkamas interneto svetaines, programėles, kad galėtų atlikti projektines veiklas, kūrybines užduotis. Įgyvendindamas kūrybinius sumanymus, derina bent dvi mokytojo pasiūlytas vaiko gebėjimus atitinkančias skaitmenines priemones (fotografavimo, piešimo, nuotraukų apdorojimo, garso įrašymo), skirtingus turinio tipus (vaizdą, judantį vaizdą, garsą, tekstą). Domisi kitų ir dalinasi savo sukurtu skaitmeniniu turiniu. Programavimo aplinkose kuria ir vykdo paprastas komandų sekas. Pradeda suprasti, kaip valdomi robotai, išbandydamas sudarytą paprastą programą atpažįsta klaidas ir koreguoja veiksmų seką. Supranta pagrindines skaitmeninio turinio (pvz., nuotraukų, piešinių, vaizdo įrašų) saugaus dalinimosi taisykles. https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf</p>	<p>-žaisdami, tyrinėdami aplinką, domisi grupėje ir mokykloje esančiais įvairiais jų amžių atitinkančiais išmaniaisiais daiktais be ekranų (žaislais, robotukais, rašikliais ir kt.); -žaisdami atlieka dviejų nesudėtingų, jiems suprantamų veiksmų sekas (paimti kamuolį ir paduoti draugui, linguoti ir ploti, dėlioti kaladėles).</p> <p>-su žaidybinėmis programavimo aplinkomis susipažįsta programuodami paprasčiausias animacijas, žaidimus, dėliodami komandų blokų sekas ir jas vykdydami; - programuodami nesudėtingas animacijas programavimo aplinkose, nuosekliai atlieka veiksmus, atpažįsta kartojamus veiksmus; -išbando užrašytas veiksmų sekas ir, jei nepavyko pasiekti norimą rezultatą, pakoreguoja veiksmų seką ir bando iš naujo; -veiksmų sekas (algoritmus) problemoms spręsti suvokia ir elementariai taiko stebėdami, žaisdami, nagrinėdami ir įvardydami įvairių procesų, kasdienių darbų ir veiklų atlikimą žingsniais, veiksmų eiliškumą, susitarimus-taisykles; -veiklos, siekiant savo ketinimų, skaidymo į dalis įgūdžius vaikai ugdomi žaisdami, konstruodami,</p>
---	---	---

		dalyvaudami projektinėse ir kt. veiklose, padalindami didelį darbą į dalis, paskirstydami komandos narių vaidmenis ir veiksmus.
PASITIKINTIS		
Emocijų suvokimas ir raiška	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo gairės
<p><u>Vertybinė nuostata</u> Domisi savo ir kitų emocijomis bei jausmais.</p> <p><u>Esminiai gebėjimai</u> Atpažįsta, atliepia, įvardija, aptaria savo ir kitų emocijas ar jausmus, jų priežastis, įprastose ramiose situacijose emocijas ir jausmus išreiškia tinkamais, kitiems priimtinais būdais, žodžiais ir elgesiu atliepia kito jausmus.</p>	<p>1-3 m.</p> <p style="text-align: center;"><u>3 žingsnis</u></p> <p>Pradeda atpažinti, ką jaučia, turi savus emocijų ir jausmų raiškos būdus, pradeda vartoti emocijų pavadinimus. Domisi kito vaiko ar suaugusiojo įvairių emocijų ir jausmų raiška, pastebi aiškiai reiškiamas emocijas, į jas skirtingai reaguoja (pasitraukia šalin, jei kitas piktas; glosto, jei kitas nuliūdęs).</p> <p>3-6 m.</p> <p style="text-align: center;"><u>6 žingsnis</u></p> <p>Apibūdina savo emocijas ir jausmus, skirtingus jų raiškos būdus, pakomentuoja emocijas ir jausmus sukėlusias situacijas bei priežastis. Gana tiksliai iš veido mimikos, balso, kūno pozos nustato ir pasako, kaip jaučiasi kitas; pastebi nuskriaustą, nusiminusį ir dažniausiai geranoriškai stengiasi jam padėti. Pradeda kalbėtis apie tai, kaip jaučiasi ir išreiškia jausmus, kokie emocijų ir jausmų raiškos būdai yra tinkami, kas gali padėti pasijusti geriau, jei esi nusiminęs, piktas.</p>	<p>-kilusias emocijas (džiaugsmą, liūdesį, pyktį, nuostabą, baimę) vaikai iki 3 metų išreiškia veido mimika, gestais, balsu, žodžiais, kūno poza;</p> <p>- mokosi emocijas atpažinti ir įvardyti, nuotaikoms žymėti naudoja emocijų veidelius, spalvas, nuotraukas, „emocijų termometrus“, kai suaugusieji vaiko patiriamas ir išreiškiamas emocijas pavadina, pakomentuoja, taiko personalizuotus vaikų nusiramino būdus (išbūti, išjausti emocijas, patiriant mokytojo paramą, pabūti nusiramino erdvėje kartu su suaugusiuoju, įsitraukti į pozityvias emocijas žadinančias veiklas).</p> <p>-žaisdami vaidmenų ir naratyvinius žaidimus, tyrinėdami ir žymėdami, kaip jaučiasi, klausydamiesi skaitomų istorijų, žiūrėdami filmukus, patiria, išreiškia, aiškinasi, diskutuoja ir vis geriau atpažįsta bei įvardija įvairias savo ir kitų emocijas, jas sukėlusias situacijas bei priežastis;</p> <p>-patys inicijuoja bendrus žaidimus ar veiklas, siūlo</p>

	https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Imokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf	ir derina veiklos idėjas, veiksmus, siužetą, susikuria veiklos ir elgesio taisyklės, padeda, paremia vienas kitą, tariasi; -išbando pačių bendraujant atrastus, iš skaitomų knygelių ar suaugusiųjų sužinotus įvairius emocinių ryšių, abipusės simpatijos, draugystės užmezgimo ir palaikymo būdus, aiškinasi, koks draugas yra geras ir koks yra blogas.
Savivoka ir savigarba	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo gairės
<p><u>Vertybinių nuostata</u> Pasitiki savimi ir savo gebėjimais, gerbia save ir kitus.</p> <p><u>Esminiai gebėjimai</u> Pažįsta savo kūną, pasako, kad yra berniukas (mergaitė), supranta savo augimą ir gebėjimų tobulėjimą, prisistato kitam, komentuoja, kuo domisi, kas patinka (nepatinka), supranta ir gina savo bei kitų teises būti ir žaisti kartu, priskiria save savo šeimai, grupei, įstaigos bendruomenei, žino savo tautybę, tėvynę.</p>	<p>1-3 m.</p> <p><u>3 žingsnis</u> Eksperimentuoja kūno judesiais ir pojūčiais, pavadina 5–6 kūno ir veido dalis, parodo ar pasako, kiek jam metų. Pasako savo vardą ir kas jis yra – berniukas ar mergaitė. Apie save kalba pirmuoju asmeniu, pasako ką daro, ką turi. Siekia savarankiškumo: „aš pats“. Patogiai jaučiasi grupės aplinkoje su pažįstamais suaugusiais ir vaikais. Domisi kitų vaikų žaidimais ir grupės veiklomis. Suaugusiojo skatinamas domisi supančios kultūrinės aplinkos simboliais. Teigiamai reaguoja į kita kalba kalbančius vaikus, suaugusiuosius ir grupėje apsilankančius svečius.</p> <p>3-6 m.</p> <p><u>6 žingsnis</u></p>	<p>-suaugusiojo rengiami bei kalbinami pajaučia savo kūno ribas; -išorinį kūno vaizdą ir kūno dalis tyrinėja per judrias veiklas, pajaučia, patiria ką kuri kūno dalis daro, kaip juda, stebi save veidrodyje; -savo augimą pajaučia per didėjančią savarankiškumą kasdienėse veiklose; -matuojasi išaugtus drabužėlius ar batus, naudojasi ūgio matuokliu, žiūrinėja ankstesnes savo nuotraukas; -kasdienėje rutinoje ir veiklose atsirenka savo drabužėlius ar žaislus, aiškinasi „mano – tavo“ santykį, ko nors turėjimą (ką turiu aš – ką turi tu); -savo aplinkoje girdi gimtąją kalbą, ištraukia į mokytojo organizuojamas veiklas su tautosakos, tautodailės, etno muzikos motyvais, dalyvauja tautinėse ir valstybinėse šventėse.</p>

	<p>Išbando naujus būdus tyrinėti savo kūno augimą. Dalinasi stebiniais apie vidinių kūno sistemų veiklos išorinius ženklus (iškvepiamas oras, širdies plakimas ir kt.).</p> <p>Teigiamai vertina savo savybes ir gebėjimus, žaisdamas tyrinėja galimus socialinius savo vaidmenis.</p> <p>Dalyvauja šeimos, grupės ir mokyklos bendruomenės veiklose. Prisideda prie šeimoje, grupėje ar mokykloje priimamų sprendimų.</p> <p>Pasako savo tautybę, šalį, kurioje gyvena, žino savo namų adresą.</p> <p>Tyrinėja savo šalies ir kitų jam įdomių šalių simbolius, kalbą, žemėlapius, žmonių gyvenimo būdą, supranta, kad visi žmonės yra lygūs, pasako keletą šalių panašumų ir skirtumų. Domisi ir dažniausiai laikosi šeimos, grupės, mokyklos, vietinės bendruomenės vertybių ir jam suprantamų pareigų bei teisių.</p> <p>https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/1kimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf</p>	<p>-tyrinėja judėjimo ir atramos, virškinimo, kvėpavimo, kraujotakos sistemas, vartydami enciklopedijas vaikams, žiūrėdami informacinius filmukus, atlikdami eksperimentus, kurdami modelius, kurie nematoma padaro matoma;</p> <p>-mokytojo padedami, tyrinėja ir mokosi pajauti savo asmeninės erdvės ribas, suprasti savo privatumą ir reaguoti į asmeninės erdvės ribų pažeidimą;</p> <p>-aiškina, ką suprato, kuo ypatingas kūnas, ką jis gali, ko negali;</p> <p>-savo galių pajauta plėtojasi mokantis naujų dalykų, drąsiai imantis naujų sumanymų ir lyderystės: vadovauti žaidimui, padėti mažiau gebančiam, dalintis patirtimi;</p> <p>-žaisdami, kurdami savo augimo laiko juostas, išitraukdami iš mokytojo tikslingai pasiūlytas savo augimo tyrinėjimo veiklas (matavimai, kūno kontūro apvedimas, pėdų, plaštakų atspaudai, talentų šou ir kt.) išvelgia pokyčius, apibūdina savo kūno augimą ir naujai įgytus gebėjimus, savo asmenines savybes, stiprybes, sau priimtinausius mokymosi būdus, stiprina pasitikėjimą savimi ir savo gebėjimais;</p> <p>-darydami klaidas ir jas taisydami plėtoja atkaklumą, gebėjimą įveikti iššūkius;</p> <p>-tyrinėja žmogaus gyvenimo ciklą, piešia ir</p>
--	---	---

		<p>samprotauja, kaip atrodys užaugę, ko norėtų išmokti netolimoje ateityje, kuo norėtų tapti ateityje.</p>
<p>Savireguliacija ir savikontrolė</p>	<p>Pasiekimų žingsniai</p>	<p>Ugdymo gairės</p>
<p><u>Vertybinė nuostata</u> Nusiteikęs valdyti dėmesį, emocijų raišką ir elgesį.</p> <p><u>Esminiai gebėjimai</u> Sutelkia dėmesį ir pastangas veiklai, dažniausiai laikosi tvarkos ir susitarimų, bendraudamas su kitais elgiasi mandagiai, stengiasi kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus, įsiaudrinęs geba nusiraminti.</p>	<p>1-3 m.</p> <p><u>3 žingsnis</u> Yra ramus ir rodo pasitenkinimą kasdiene tvarka bei ritualais. Jeigu kas nepatinka- nueina šalin, atsisako bendros veiklos, ieško suaugusiojo pagalbos. Žaisdamas kalba su savimi, kad sutelktų dėmesį, kontroliuotų veiksmus. Padedamas suaugusiojo įprastose kasdienėse situacijose valdo savo emocijų raišką ir elgesį. Pradeda laikytis jam suprantamų suaugusiojo prašymų ir bendrų susitarimų.</p> <p>3-6 m.</p> <p><u>6 žingsnis</u> Pats taiko įvairius nusiramavimo, atsipalaidavimo būdus, siūlo juos kitiems. Siekdamas tikslo, geba atidėti kai kurių norų patenkinimą. Bando susilaikyti nuo netinkamo elgesio provokuojančiose situacijose jas ignoruodamas; vienas ir kartu su kitais ieško taikių išeičių, kad neskaudintų kitų. Stengiasi suvaldyti savo pyktį, įniršį. Supranta susitarimų, taisyklių prasmę bei naudingumą ir dažniausiai savarankiškai jų laikosi. Lengvai priima dienos ritmo pasikeitimus.</p> <p>https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf</p>	<p>-bendraudamas su kitais pritaiko tuos būdus, kuriuos patyrė, suprato ir perėmė iš suaugusiojo: nusišypso, pakalbina, taikiai žaidžia greta, mokosi dalintis, palaukia savo eilės (naudojant smėlio laikrodį, pasiimant kitą žaislą ir kt.), atsižvelgia į kito prašymus; - mokosi būti ir veikti šalia kitų; -bendrose veiklose ugdo si jautrumą kito poreikiams: mokosi suprasti ką jaučia, ko nori kitas, bando atliepti kito jausmus ar norus.</p> <p>-savo aplinkoje stebi, tyrinėja bei išbando įvairius dėmesio, impulsų ir elgesio valdymo būdus; -žaidžia savireguliaciją plėtojančius žaidimus (sustingti, nekalbėti, nesusijuokti, perkėlinėti dėmesį), savarankiškai išbando naujas veiklas; - kartu su kitais įsitraukia į ištvermės, tikslumo, kliūčių įveikos reikalingas veiklas, laikosi kartu su kitais sukurtų grupės taisyklių ir tvarkos; -ugdosi valingą dėmesio ir elgesio kontrolę; -susidūrę su kliūtimis, keičia veikimo ar elgesio būdus, atkakliai stengiasi jas įveikti, kreipiasi pagalbos ir ją priima; - mokosi stabtelėti ir</p>

		apmąstyti savo veiklą ar elgesį, kad pasirinktų tinkamiausius būdus; -žiūrėdami filmukus, klausydamiesi skaitomų knygų aiškinasi, koks elgesys yra tinkamas ar netinkamas, kas yra teisinga ar neteisinga ir kodėl, klausinėja apie reikalavimus savo elgesiui namuose ir ugdymo įstaigoje; -stengiasi pagal įgytą supratimą elgtis tinkamai.
SĖKMINGAI BESIMOKANTIS		
Mokėjimas mokytis	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo gairės
<p><u>Vertybinė nuostata</u> Noriai mokosi, džiaugiasi tuo, ką išmoko.</p> <p><u>Esminiai gebėjimai</u> Geba mokytis ir pradeda valdyti savo mokymosi veiklą, smalsauja, išitraukia į savo sumanytas ir kitų pasiūlytas veiklas, aktyviai siekia tikslo, stebi, apmąsto ir koreguoja savo veiklos procesą bei rezultatus.</p>	<p>2-3 m.</p> <p style="text-align: center;"><u>3 žingsnis</u></p> <p>Trumpam išitraukia į sudominusią ar savo sumanytą veiklą. Pasirenka mėgstamą žaislą, meno kūrinį, stengiasi atlikti patinkančią pasirinktą veiklą. Atidžiai stebi, bando, aiškinasi, klausinėja, kaip kažkas veikia, vyksta. Džiaugiasi tuo, ką atliko ir ko išmoko veikdamas.</p> <p>4-6 m.</p> <p style="text-align: center;"><u>6 žingsnis</u></p> <p>Išitraukia į naują, iššūkio reikalaujančią veiklą, drąsiai kalba apie tai, ką jau moka, ką norėtų sužinoti, ko išmolti. Numato veiksmų ir priemonių planą tikslui pasiekti. Priimdamas sprendimus ieško informacijos ir ją tikslingai atsirenka. Stebi savo veiklos procesą, jį koreguoja, išbandydamas įvairius veikimo būdus ir kylančias idėjas, kol pasiekia tikslą. Noriai dalinasi patirtimi apie veiklos procesą ir rezultata, pasako, ko ir kaip</p>	<p>-aktyviai išitraukia į mokytojo siūlomas judrias veiklas, jei mokytojo kalbą lydi kūno kalba; -stebėdami mokytojo reakcijas – veido motoriką, kūno judesius, balso toną, intonaciją, pradeda naudoti šias nežodinės kalbos priemones komunikodami su kitais suaugusiaisiais ir bendraamžiais; -pasitelkdami įvairius ženklus ir gestus, simboline forma išreiškia mintį, parodo mąstymo būdą mokytojo inicijuojamose ir mąstyti skatinančiose, fiziškai aktyviose veiklose.</p> <p>-geba išitraukti į dominančią veiklą; -rodo pastangas kryptingai veikti įgyvendinant ketinimą ar tikslą; - stebėti savo ir bendro veikimo pažangą koreguoti procesą; - reflektuoja savo veiklos procesą ir rezultata; -noriai išitraukia į vaizdinių, garsinių,</p>

	<p>mokėsi, kas pavyko (nepavyko), ką dar norėtų išbandyti, ko išmokti.</p> <p>https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/1kimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf</p>	<p>žodinių, judesio, pojūčių, skirtingų kategorijų objektų sekų kopijavimo, pratęsimo, atkartojimo, atpažinimo veiklas;</p> <p>-inicijuoja patys ir noriai įsitraukia į mokytojo organizuojamas veiklas, skatinančias tyrinėti, kaip juda kūnas ir atskiros jo dalys, improvizuoti, fantazuoti, ieškoti neįprastų pozų, judesiais perteikiant pasakų herojų charakterius, gyvūnų, kitų objektų ypatybes.</p>
Tyrinėjimas	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo gairės
<p><u>Vertybinė nuostata</u> Domisi viskuo, kas vyksta aplinkui, noriai stebi, bando ir samprotauja.</p> <p><u>Esminiai gebėjimai</u> Aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką, įvaldo tyrinėjimo būdus (stebėjimą, eksperimentavimą, klausinėjimą), samprotauja apie tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė.</p>	<p>1-3 m.</p> <p><u>3 žingsnis</u> Smalsauja, stebisi, atsargiai elgiasi su nepažįstamais daiktais ir medžiagomis, stebi ir bando aiškintis, kas tai yra, kaip tai veikia, vyksta. Fantazuoja ir eksperimentuoja su gamtine medžiaga, formomis, dydžiais, kiekiais, spalvomis, judesiu, mimika, garsais ir intonacija. Tyrinėdamas atranda naujus veikimo būdus. Pamėgdžiodamas suaugusįjį ilgesnį laiką įsitraukia į tyrinėjimo veiklas, džiaugiasi tyrinėjimo atradimu, rezultatai rodo kitiems.</p> <p>3-6 m.</p> <p><u>6 žingsnis</u> Domisi daiktų ir reiškinių savybėmis, tyrinėja, kaip auga augalai ir gyvūnai, kaip auga ir keičiasi jis pats; kaip žmonės gyvena seniau ir kaip gyvena dabar; kaip jie gyvena kitose šalyse, kuo jie panašūs ir kuo skiriasi. Lygina daiktus, medžiagas, augalus, gyvūnus, žmones, atsižvelgdamas į jų</p>	<p>-aiškinasi kam daiktai skirti ir iš kokios medžiagos jie padaryti (minkšti-kieti, sunkūs-lengvi, skaidrūs-neskaidrūs). -nustato spalvos, dydžio, formos panašumus ir skirtumus (naudodami rūšiavimo daiktus ir sensorines priemones); -sudaro daiktų eiles, pagal vieną iš požymių; -įvairiais būdais (jutimais, bandymais, eksperimentais) tyrinėja aplinką, renka rūpimą informaciją; -prižiūrėdami augalus, mokosi rūpintis gamta ir aplinka, prisiimti atsakomybę, pasitikėti savo jėgomis; -stebi ir yra įtraukiami į situacijas, kuriose minimi skaičiai, skaičiuojama.</p> <p>-intuityviai ar tikslingai tyrinėdamas, atlikdamas įvairius bandymus, pastebi daiktų, augalų, medžiagų pokyčius, įvardija akivaizdų priežasties ar pasekmės ryšį;</p>

	<p>požymius, savybes; objektus ir reiškinius tikslingai grupuoja; iš pasiūlytų įrankių, priemonių, medžiagų pasirenka reikiamas tyrinėjimui. Samprotauja apie tai, ką pajuto, patyrė, atrado, sužinojo; remdamasis tyrinėjimo rezultatais kelia klausimus; siūlo idėjas, ką dar būtų galima tyrinėti.</p> <p>https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/1kimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf</p>	<p>-tyrinėja ir pažįsta daiktų sąrangą modeliuodamas, ardydamas, dėliodamas, lipdydamas;</p> <p>-randa įvairių grupėje esančių daiktų pritaikymą žaidimams, veiksmams;</p> <p>-tyrinėjimų, bandymų duomenis paaikšina, pavaizduoja piešiniais, simboliiais, grafikais, schemomis;</p> <p>-nuolat kelia klausimą “kodėl?”;</p> <p>-spėlioja, “kas atsitiks, jeigu...” ir bando įvairias galimybes;</p> <p>-tyrinėja, aiškinasi kas ir kaip vyksta gamtoje, pastebi gyvosios ir negyvosios gamtos vienovę: augalui reikia dirvožemio, vandens, saulės šviesos; gyvūnui – maisto, vandens, būsto.</p>
<p>Problemų sprendimas</p>	<p>Pasiekimų žingsniai</p>	<p>Ugdymo gairės</p>
<p><u>Vertybinė nuostata</u> Nusiteikęs priimti iššūkius ir spręsti problemas.</p> <p><u>Esminiai gebėjimai</u> Geba atpažinti ir įvardyti iššūkį, problemą, kliūtį, savarankiškai ir drauge su kitais ieško iššūkio įveikos, problemos sprendimo būdų, apsvarsto ir pasirenka tinkamus konkrečiai situacijai, įvertina priimtų sprendimų pasekmes.</p>	<p>2-3 m.</p> <p><u>3 žingsnis</u> Susidūręs su kliūtimi, žodžiais, mimika ir kūno kalba parodo suaugusiajam, su kokia problema susidūrė. Bando savarankiškai spręsti kasdienes problemas. Nepavykus stebi, kaip tai daro kiti ir išbando jų taikomus problemų sprendimo būdus arba kreipiasi pagalbos į suaugusįjį. Atsižvelgia į ankstesnę patirtį ir taisyti, tobulina sprendimą.</p> <p>3-6 m.</p> <p><u>6 žingsnis</u> Atpažįsta ir natūraliai priima sudėtingą veiklą, kliūtis, sunkumus ar problemas, yra nusiteikęs jas savarankiškai ar drauge su kitais įveikti. Susidūręs su nauja problema, taiko turimas žinias ir patirtį, pradeda problemą vertinti iš skirtingų</p>	<p>-žaisdami atlieka dviejų nesudėtingų, jiems suprantamų veiksmų sekas;</p> <p>-domisi savimi ir aplinkiniu pasauliu, patys ieško sprendimų, kaip išspręsti nedideles problemas;</p> <p>-atlieka įvairius nesudėtingus pavedimus, trumpai pasako ką daro, įvairius jausmus, norus ir ketinimus reiškia veiksmais, žodžiais, mimika;</p> <p>-laikosi nusistovėjusios tvarkos grupėje.</p> <p>-supranta, kad susidūrė su sudėtinga veikla, kliūtimi, problema;</p> <p>-mokosi iš nepavykusių veiksmų, poelgių;</p>

	<p>perspektyvų. Pasirenka tinkamiausią sprendimą iš kelių galimų, tariasi su kitais, siūlo ir priima pagalbą. Stebi, aptaria ir atsižvelgia į priimtų sprendimų pasekmes.</p> <p>https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/1kimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf</p>	<p>-nepasisekus bando keletą kartų, ieškodamas kitos išeities;</p> <p>-ieškodamas, kaip susidoroti su sudėtinga veikla, kliūtimi ar problema, samprotauja apie sprendimus, jų pasekmes, pasirenka tinkamiausią sprendimą;</p> <p>-supranta problemos sudėtingumą.</p> <p>-žaisdamas, dalyvauja problemų sprendime, įtraukiančiose vidaus ir lauko veiklose, kelių vaikų grupelių ir didesnių grupių veiklose;</p> <p>-mokosi nepertraukiamai klausytis draugų ir suaugusiųjų kalbos, reaguoti į kalbančiųjų intencijas, suprasti kita kalba kalbančių vaikų norus, pasiūlymus.</p>
Kūrybiškumas	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo gairės
<p><u>Vertybinė nuostata</u> Nusiteikęs drąsiai kurti ir autentiškai išreikšti save, noriai tyrinėti naujas idėjas.</p> <p><u>Esminiai gebėjimai</u> Pasitelkia patirtį ir vaizduotę, tyrinėja savo ir kitų idėjas, randa būdų ir priemonių parodyti originalumą ir išradingumą įgyvendindamas kūrybinius sumanymus, aptaria tai su kitais.</p>	<p>2-3 m.</p> <p style="text-align: center;"><u>3 žingsnis</u></p> <p>Pakartotinai sugrįžta prie dominančių raiškos būdų tyrinėjimo. Perkuria patikusius garsus, judesius, veiksmus, vaizdus, atrasdamas naujus derinius. Žaisdamas atlieka įsivaizduojamus menamus veikėjo veiksmus.</p> <p>Rodo susidomėjimą kitų kūryba ir norą veikti kartu su kitais</p> <p>3-6 m.</p> <p style="text-align: center;"><u>6 žingsnis</u></p> <p>Domisi, fantazuoja, užduoda klausimus apie kūrybinę veiklą, išbando įvairias naujas kūrybos priemones, būdus, sritis. Savo kūryboje atkartoja pastebėtus kitų kūrybos elementus.</p>	<p>-taškoja, brūkšniuoja, keverzoja teptukais, storais pieštukais, kreidelėmis;</p> <p>-brauko teptuku popieriuje brėždamas linijas, štampuoja teptuku, pirštu, delnu;</p> <p>-bando kirpti žirklėmis, klijuoti, lipina popierių, plėšo popierių skiautelėmis;</p> <p>-stato, konstruoja, dėlioja dėlionės, mozaikas;</p> <p>-bando mėgdžioti būdingus personažams judesius, žaisdami mėgdžioja gyvūnus, susitapatina su jais.</p> <p>-tyrinėja kūrybines idėjas, fantazuoja, spontaniškai išbando, atkartoja;</p> <p>-improvizuoja, komponuoja ir interpretuoja;</p>

	<p>Numato, kaip ir kokiomis priemonėmis sieks kūrybinio rezultato, padedamas sprendžia kūrybinius iššūkius, pagal savo įsivaizdavimą siekia pabaigti kūrybinį darbą, paskatintas jį tobulina. Dalinasi savo kūryba artimoje aplinkoje, pasakoja apie kūrybos procesą, paaiškina, kas jam svarbu ir įdomu, pasako, kam skirti jo paties ir kitų žmonių kūrybos rezultatai.</p> <p>https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf</p>	<ul style="list-style-type: none"> -reflektuoja savo ir kitų kūrybą, pasirenka kūrybinius sprendimus ir juos pritaiko; -aktyviai reiškia savo idėjas įvairiomis dailės, piešimo priemonėmis; -piešia individualiai ir bendrai; -susipažįsta su tapybos technikomis; -išradingai naudoja guašą, akvarelę; -eksperimentuoja su netradicinėmis tapybos priemonėmis savo idėjoms išreikšti, su įvairiomis lipdymui tinkamomis medžiagomis; -piešiniuose naudoja regimosios informacijos vaizdus, kerpa pagal kontūrą; -tyrinėja dailės priemones, pastebi meno kūrinius; -noriai kaupia potyrius ir įspūdžius; -intuityviai naudoja liniją, spalvą, formą išgyvenimams ir idėjoms reikšti; -grožisi savo ir kitų dailės kūryba.
--	--	--

Ugdymo(si) proceso pagrindas

Kurdami kokybišką ir inovatyvų ugdymo(si) turinį, remiamės pažangiomis praktikomis bei vaiko raidos ir ugdymo teorijomis.

Konstruktivistinė raidos teorija – ugdymas nukreiptas į vaiko kognityvinę/pažintinę raidą. Mokytojai yra bendrakūrėjai, drauge su vaikais konstruojantys ugdymo(si) patirtis ir erdves. Būdami besimokančiųjų vaidmenyje jie modeliuoja aplinką, kurioje galima įgyti daug konkrečių patirčių, suplanuotų taip, kad skatintų vaikų mokymąsi tyrinėjant, eksperimentuojant ir savarankiškai pažįstant aplinkas ir pasaulį.

Sociokultūrinė raidos teorija - nukreipta į visuminę vaiko (sąmonės) raidą - holistinis požiūris. Vaikas- aktyviai sąveikaujantis su aplinkiniais ir per sąveikas plėtojantis savo galias, formuojantis savo asmenybę.

Taikomi **Reggio Emilia** metodo fragmentai, pagal kurį modeliuojamos pažangios praktikos, grindžiamos į vaiką orientuoto ir kontekstinio ugdymo teorijomis ir skirtos vaiko kūrybingumui ugdytis. Aplinka yra trečiasis ugdytojas. Pedagogai kuria mokymosi kontekstus, provokacijas, t. y. taip sumodeliuoja priemones ir aplinką, kad ji pažadintų vaikų tyrinėjimus, idėjas, kad vaikams kiltų naujų klausimų. Projektinė veikla, atviri santykiai ir partnerystė tarp tėvų, mokytojų ir vaikų,

jų dalyvavimas tiriant aplinką, kartu ieškant pamąstymų ir diskusijų temų bei veiklostęstinumas yra svarbūs Reggio Emilia požymiai.

Organizuojant ugdymą vadovaujamosi **Universalus dizaino mokymuisi** gairėmis. Kuriant ugdymosi kontekstus, įgyvendinamos lauko pedagogikos idėjos. Plėtojamos praktikos, kai ugdymasis iš uždarų vidaus aplinkų persikelia į darželio bei artimiausių socialinių partnerių lauko aplinkas.

Pedagogo vaidmuo ir ugdymo(si) kontekstų kūrimas.

Mokytojas skatina vaikų įsitraukimą spontaniškai tyrinėti, eksperimentuoti ir išbandyti kūrybines medžiagas bei priemones, sukuriant asmeninio pasirinkimo galimybes. Jis stebi vaikų pastangas ir raišką, pozityviai reaguoja į jų kūrybinį procesą, padėdamas jiems tęsti ir įgyvendinti savo idėjas. Mokytojo jautrus, palaikantis ir susidomėjimą išreiškiantis grįžtamasis ryšys padeda vaikams giliau suprasti meninę raišką, vertinti savo ir kitų kūrybą, bei atrasti pirmenybę tam tikroms meninės raiškos sritims ir formoms. Skatinamas vaikų žaismingumas, mąstymas ir socialinis bendravimas, kuriant ir įvaldant įvairias žaidimo formas bei stiprinant improvizacinius įgūdžius.

Ikimokyklinio ugdymo mokytojos ugdymo(si) turinį įgyvendina vadovaujantis ilgalaikiais įstaigoje sukurtais ugdymo(si) kontekstais bei Gairių V skyriuje rekomenduojamais kontekstais. Šių kontekstų visuma siekiama plėtoti tvarias idėjas, vaikų kūrybiškumą, saviraišką ir tyrinėjimą, ekologijos pradmenis bei sveiką gyvenseną.

Istaigos ilgalaikiai ugdymo(si) kontekstai

Kupolas

Kupolas naudojamas, kaip žaidimų ir tyrinėjimų erdvė, kurioje vaikai gali laisvai bendrauti, kurti istorijas ir dalytis idėjomis. Tai erdvė, kurioje mažieji mokosi bendradarbiavimo, dalijimosi ir grupinio darbo. Čia organizuojamos teminės veiklos, susijusios su gamtos, ekologijos ir socialinių vertybių ugdymu.

EKO sodas

EKO sodas suteikia galimybę vaikams praktiškai įgyti gebėjimų apie gamtą, augalus, gyvūnus ir ekosistemas. Tai puiki erdvė mažiesiems lavinti atsakomybę ir rūpestį gamta. Vaikai gali dalyvauti sodinant augalus, prižiūrint sodą, stebėti gamtos procesus, tokius kaip augalų augimas, o tai lavina jų smalsumą ir pagarbą aplinkai.

Šiltnamis

Šiltnamyje vaikai gali susipažinti su augalų auginimu ir įvairiais gamtos procesais. Ši erdvė skatina tyrinėjimo ir stebėjimo veiklas, kurios padeda mažiesiems suprasti, kaip augalai auga, kokių sąlygų jiems reikia ir kaip žmogus gali prisidėti prie gamtos puoselėjimo. Tai vieta, kur vaikai mokosi apie tvarumą ir rūpinimąsi gamta.

Kiekvienos ugdymo grupės mažosios sodybėlės

Sodybėlės tai mažieji pasauliai, kuriuose vaikai kuria savo istorijas, žaidžia, imituoja suaugusiųjų veiklas, lavina kūrybiškumą ir bendravimo įgūdžius. Tai erdvė, kur vaikai mokosi rūpintis „savo pasauliu“, plėtoja socialinius įgūdžius ir atsakomybę, taip pat ugdo fantaziją ir kūrybingumą.

Muzikinė lauko erdvė

Muzikinė lauko erdvė padeda vaikams atrasti muziką per žaidimus, garsus ir ritmus. Tai vieta, kur vaikai gali eksperimentuoti su įvairiais muzikos instrumentais, mokytis apie garsus ir ritmus, taip pat lavinti klausymosi įgūdžius ir kūrybiškumą. Muzikinė lauko erdvė skatina bendradarbiavimą ir džiaugsmą per grupinį muzikinį kūrybiškumą.

Lauko bibliotekėlė

Lauko bibliotekėlė suteikia galimybę vaikams susipažinti su įvairiomis knygomis ir pasakojimais apie gamtą, gyvūnus, pasakas ir įvairius nuotykius. Tai erdvė, kurioje vaikai gali mėgautis skaitymu ir lavinti kalbinius įgūdžius, skaitymo ir klausymo įgūdžius, taip pat skatinti domėjimąsi literatūra ir pasauliu aplink juos.

Relaksacinė kiemo erdvė

Relaksacinė erdvė yra vieta, kur vaikai gali atsipalaiduoti, susikaupti ir išreikšti savo emocijas. Ši erdvė padeda vaikams mokytis, kaip valdyti savo jausmus, atsipalaiduoti po aktyvios veiklos ir stiprinti emocinį intelektą.

Kiekviena iš šių erdvių yra neatsiejama įstaigos ugdymo proceso dalis, kurioje vaikai ne tik žaidžia, bet ir mokosi, kuria, bendradarbiauja ir atranda save bei aplinką. Visos šios erdvės prisideda prie vaiko visapusiško vystymosi, skatindamos kūrybiškumą, bendravimą, emocinę pusiausvyrą ir tvarumą.

(3 pav.) Kontekstai rekomenduojami pagal Gaires

Esminis tikslas kuriant kontekstus, yra užtikrinti vaikų emocinį ir fizinį saugumą, sudarant sąlygas jų iniciatyvoms, ilgalaikiam domėjimuisi ir gilesniam supratimui. Vaikų iniciatyvą palaiko estetiškai patraukli ir veiklai atvira aplinka, jie gali laisvai pasirinkti veiklą, medžiagas, priemones, veikimo vietas ir laiką, taip pat bendradarbiauti arba veikti individualiai.

V SKYRIUS VAIKŲ UGDYMO SI PAŽANGA, UGDYMO SI TĖSTINUMAS

Vaikų ugdymo(si) stebėseną ir dokumentavimą

Vaiko pasiekimų vertinimas - nuolatinis procesas, duomenų rinkimas apie vaiko poreikius, interesus, pastangas, ugdymąsi ir augimą, nuolatinis informacijos apie vaiką, jo ugdymosi ypatumus ir daromą pažangą kaupimas ir apibendrinimas.

Vaiko ugdymo(si) pasiekimai ir jų vertinimas atliekamas garantuojant psichologinį saugumą, gerą vaiko savijautą, padedant išgyventi sėkmės jausmą, motyvuojant vaiką ugdytis bei įveikti kliūtis.

Vaiko pasiekimai analizuojami spalio ir gegužės mėnesiais. Pirminis vaiko pažinimas prasideda nuo pokalbių su tėvais (globėjais). Vaikui pradėjus lankyti įstaigą, išsiaiškinami tėvų (globėjų) lūkesčiai, surenkama jų nuomonė apie vaiko gebėjimus, individualius ypatumus. Mokytojai vertina vaiko pasiekimus ir pažangą pagal visas ugdymo sritis, nustato vaiko pasiekimų žingsnius ir numato silpniau išreikštus gebėjimus.

Mokytojų vertinimas apie vaiko pasiekimus ir pažangą fiksuojamas elektroniniame dienyne „Mūsų darželis“.

Pasiekimų fiksavimas:

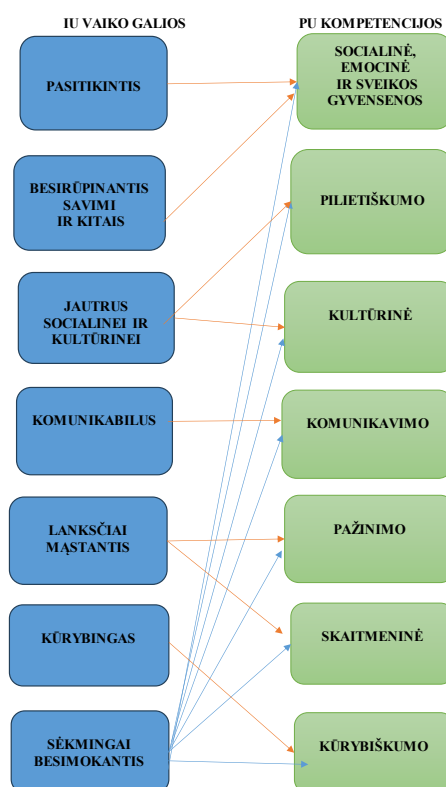
Tėvams reguliariai teikiama informacija apie vaiko ugdymo pasiekimus:

- apibendrinus atitinkamo laikotarpio vaikų pasiekimų rezultatus individualių pokalbių metu;
- jei atsiranda tam tikrų ugdymosi sunkumų, tėvai informuojami apie įvairių specialistų teikiamą pagalbą, kuri galėtų veiksmingai pagerinti ugdymosi rezultatus;
- informuojame apie tai, kokių ugdymosi rezultatų bus siekiama per tam tikrą laikotarpį, kokiais kriterijais remiantis pasiekimai bus vertinami ir kaip fiksuojami.

Specialiųjų ugdymo(si) poreikių turinčių mokinių pažanga ir pasiekimai aptariami dalyvaujant specialistams.

Pasiekimų diagrama – parodanti įvairių sričių vaiko pasiekimų augimą, formuojama elektroniniame dienyne „Mūsų darželis“.

Ikimokykliniame amžiuje įgytų pasiekimų visuma padės vaikui sėkmingai ugdytis kompetencijas, numatytas priešmokyklinio ugdymo programoje.

(4 pav.) Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo(si) dermė

Jeigu penkerių metų vaikas nėra pasiekęs penkto pasiekimų žingsnio, jam rekomenduojama dar vienus metus ugdytis pagal ikimokyklinio ugdymo programą. Vaiko vertinimo duomenys neviešinami, garantuojamas jų saugumas.

Efektyvi ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo dėmė reikalauja nuoseklios strategijos ir nuolatinio visų ugdymo procese dalyvaujančiųjų bendradarbiavimo. Tik taip galima užtikrinti, kad vaikai gautų visapusišką, jų individualius poreikius atitinkantį ugdymą.

VI SKYRIUS UŽRAŠAMS

PRITARTA

Ukmergės vaikų lopšelio-darželio
„Žiogelis“ tarybos 2025 m. rugpjūčio 28 d.
posėdžio protokoliniu nutarimu
(protokolas Nr. V1-3)
